

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510-74000 ΦΑΞ: 26510-79286 - tozagorimas@gmail.com

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 478
ΜΑΪΟΣ -
ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

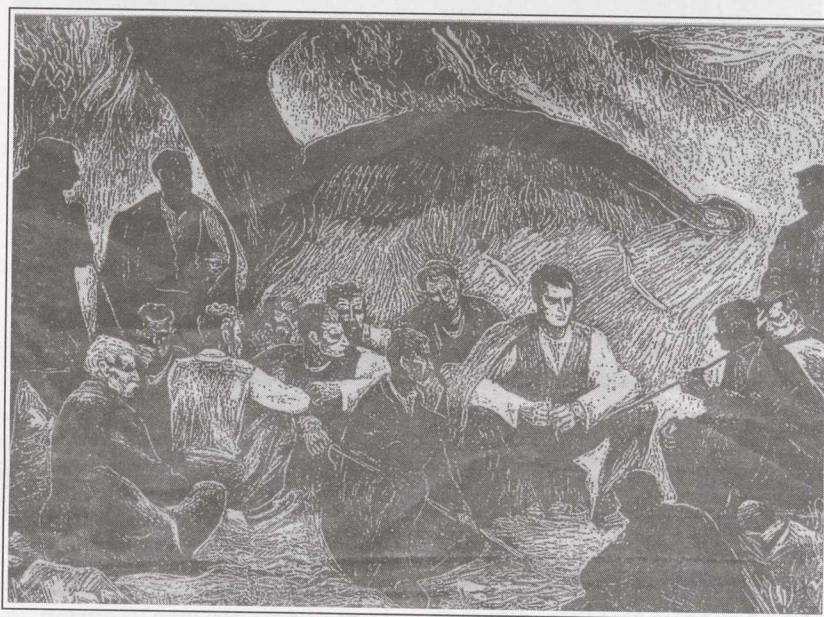
ΚΑΛΩΣΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ»

Στο προηγούμενο τεύχος, το πρωτοσέλιδό μας αναφέρονταν στην προσημονή του «Κλεισθένη» που σήμερα καλωσορίζουμε.

Όλα αλλάζουν τα τελευταία χρόνια κι όλα στον τόπο μένουν. Ακόμη και οι εποχές και οι καιρικές συνθήκες αναποδογύρισαν. Είναι αυτό που λέμε κλιματική αλλαγή. Για το Ζαγόρι και τα χωριά του, (όπως και για τα χωριά ολόκληρης της ορεινής Ελλάδας), θα ήταν ευχής έργο αν μένανε τουλάχιστον στον τόπο, αλλά μάλλον αλλάζουν προς το χειρότερο, έτσι που να λέμε το: «κάθε πέρσι και καλύτερα».

Αλλά έστω κι έτσι εμείς θέλουμε πάντα να ελπίζουμε και να προσδοκούμε το καλύτερο. Γι' αυτό ευχόμαστε στον καινούργιο Δήμαρχο του Ζαγοριού και το νέο Δημοτικό Συμβούλιο (αν και τα περισσότερα μέλη του είναι παλιά) η νέα τετραετία να είναι καλή και δημιουργική για τον τόπο μας.

Είδαμε και σε τούτες τις εκλογές, τρεις εκλογικούς συνδυασμούς να διεκδικούν την εξουσία και τη διοίκηση του Δήμου, αλλά εκτός από την ονομασία τους («ΖΑΓΟΡΙ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ» ο ένας, «ΕΝΙ-ΑΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ» ο άλλος, «ΟΡΑΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ» ο τρίτος), προγράμματα και πώς αυτά θα υλοποιηθούν δεν είδαμε. Αλλά ας είναι. Τώρα ας στρωθούμε όλοι μαζί κι ας σχεδιάσουμε ένα και μοναδικό κοινό πρό-

Βάσις Σεμερτζίδης, «Συνεδρίαση αυτοδιοίκησης στα Άγραφα» κάποτε.

γραμμα με το οποίο θα πορευθεί ο Δήμος μας και για την υλοποίησή του, ας ζητήσουν στήριξη και συμπαράσταση απ' όπου πρέπει. Γιατί αν συνεχίσουμε την «πεπατημένη», δηλαδή την απλή διαχείριση μαζί με τις καλοκαιρινές εκδηλώσεις για ένα μήνα με «άρτο και θεάματα», μετά τον Κλεισθένη βλέπουμε να έρχεται ένας Ασκληπιός ή ένας Ιπποκράτης μια και τα χωριά μας είναι ήδη στην εντατική ημιθανή και καλωδιωμένα. Σε κάποιο παλιό τεύχος μας σε προηγούμενες εκλογές είχαμε ζητήσει να έχει το όνομα του Ησιόδου με τ' αλέτρι του, σύμβολο του πρωτογενή τομέα που τώρα τελευταία τον θυμούμαστε όλοι και τον κάναμε καραμέλα.

Ασφαλώς για την ερήμωση των χωριών μας και τον αφα-

νισμό αυτού του πρωτογενή τομέα, δεν φτάνει μόνο τα Διοικητικά Συμβούλια των μικρών μας Δήμων. Η αιτία έρχεται από πολύ ψηλά και από μακριά: Από μια στρεβλή οικονομική και κοινωνική πολιτική μετά τον τελευταίο πόλεμο και το εμφυλιακό μακελειό. Έτσι στείλαμε τους γεωργούς και τους κτηνοτρόφους των χωριών μας εργάτες για την ανοικοδόμηση της Γερμανίας που πριν λίγα χρόνια μας κατέστρεψε και μας λιάνισε σαν λαό και χώρα. Αυτές τις μέρες στον τοπικό τύπο, συγκεκριμένα στον «Πρωινό Λόγο», διαβάσαμε πως ακόμη κι ένας πρώην πρωθυπουργός φεύγοντας από το Δολό του Πωγωνίου που συχνά επισκέπτεται, «διαπίστωσε με αγωνία και ιδίους όμμασι αυτή την ερήμωση της επαρχίας». Εί-

ναι όμως πολύ αργά για δάκρυα.

Την ερήμωση την βιώνουν και οι Ζαγορίσιοι καθημερινά. Όσοι από μας ζήσαμε τα χωριά μας ζωντανά και γεμάτα κάθε μας επίσκεψη και μια πληγή.

Τον πόνο αυτής της ερημιάς τον διεκτραγωδούν κάθε μέρα πολλοί απ' αυτούς τους λίγους μόνιμους κατοίκους-φύλακες, όταν έρχονται στα γραφεία της εφημερίδας μας για την κατάθεση της συνδρομής τους και της αγάπης τους για τον τόπο. Παντού τα ίδια: εγκατάλειψη, απογοήτευση, ρεμπελιό και απέραντη θλίψη.

Γι' αυτό μας είναι δύσκολο πια να πιστέψουμε σε «θαύματα», σε «νέες εποχές» και σε «νέα οράματα». Πρέπει να συμβούν σεισμογόνα γεγονότα για να ξαναζωντανέψουν τα χωριά της ορεινής Ελλάδας και το απευχόμαστε.

Έτσι με τα συγχαρητήρια και τις ευχές μας στους νέους άρχοντες του Ζαγοριού, αλλά και σ' όσους έχουν μπροστά τη ζωή τους (οι νέοι) ας έχουν πάντα μπροστά στα μάτια τους τους εμβληματικούς στίχους του μακαρίτη Κυπαρισιώτη ποιητή Μιχάλη Κατσαρού που φωνάζει:

**«Μην αμελήσετε
Πάρτε νερό μαζί σας
Το μέλλον έχει πολύ
ξηρασία».**

ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!!

B.T.

Εκλογές έχουμε φέτος σε λίγες μέρες. Κι όπως είναι φυσικό φέρνουν αναστάτωση, κινητοποίηση, ευαισθησίες, υποσχέσεις, φιλοδοξίες, ελπίδες και... και... και...

Για τους δασκάλους φέρουν... χαρά! Γιατί έστω και για λίγο θα ανοίξουν τα κατάκλειστα σχολεία, αφού συνήθεια παλιά τα θέλει εκλογικά κέντρα!

Με μεγάλη χαρά παρακολούθησα από το καλοκαίρι μέχρι τελευταία τις ενέργειες του Δήμου για την αποκατάσταση και διάσωση τελικά των πέτρινων τοξωτών γεφυριών του Ζαγορίου. Είναι τα στολίδια μας, είναι η ιστορία μας!

Με λύπη και παράπονο όμως δεν είδα το ίδιο ενδιαφέρον, καμιά ενέργεια, κανένα πρόγραμμα για την τύχη των πέτρινων σχολείων μας.

Όπως είναι γνωστό σε κάθε χωριό, ακόμη και στο πιο μικρό, οι παλιοί εκείνοι Ζαγορίσιοι είχαν φροντίσει μαζί με την εκκλησία, στο κέντρο συνήθως του χωριού, στο μεσοχώρι, να υψώσουν και το Σχολείο, μοναδικό μέσο μόρφωσης και αγωγής του καιρού. Κι είναι τα σχολεία πέτρινα οικοδομήματα ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής που ξεχωρίζουν από τα άλλα σπίτια.

Από τις πανύψηλες και ηλιόλουστες αίθουσές τους πέρασαν –και ποιοι αλήθεια δεν πέρασαν– όλοι οι σπουδαίοι άνθρωποι που διέπρεψαν στις επιστήμες, την πολιτική και τον πολιτισμό γενικότερα, αλλά κι όλοι, ανεξαιρέτως όλοι, όσοι ασχολήθηκαν και συνεχίζουν να ασχολούνται με τη γη τους φυλαχτάδες μέχρι σήμερα.

Σε μερικά χωριά όπου ο τόπος το επέτρεπε στήθηκαν σχολεία αληθινά συγκροτήματα, με στέρνες, σχολικό κήπο, χώρο για γυμναστική...

Για τους δασκάλους που φυλάκισαν στις αίθουσές τους τα όνειρά τους, που ξόδεψαν χωρίς φειδώ τις γνώσεις τους και τη ζωή τους, που η φροντίδα τους γι' αυτά ήταν σαν του σπιτιού τους, ολοχρονίως γιορτές και καθημερινές, ο πόνος γι' αυτά τα σχολεία είναι αμέρωτος.

Κι είναι αμέρωτος γιατί τα βλέπεις σήμερα βουβά και κατάκλειστα. Κι έρχονται στο νου σου οι χαρούμενες φωνές των παιδιών, κι ας είχαν το ξύλο για

Τώρα που θ' ανοίξουν τα κλειστά σχολεία...

Γράφει η ΕΛΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

τη σόμπα «παραμάσκαλα» και την πάνινη σάκα με τα λιγοστά τετράδια, το κονδύλι και την πλάκα και τα χίλια όνειρα, περασμένη στους ντελικάτους ώμους.

Κι εκεί τους καρτερούσε μ' ανοιχτή αγκαλιά ένας ήρωας

δάσκαλος, αξεχαστος μέχρι σήμερα στη μνήμη τους και στην καρδιά τους.

Κατάκλειστα, βουβά κι έρημα στέκονται εκεί σήμερα. Μερικά δεν έχουν έστω μια ταμπέλα «Δημοτικό Σχολείο» και συμπραίνουν ότι είναι σχολείο από τα μεγάλα παραθύρια που έμπαινε, εκτός από το φως του ήλιου και της γνώσης το φως.

Χάσκουν ορθάνοιχτες οι πόρτες της αυλής, δημόσια ουρητήρια. Σαρακωμένα τα πατώματα, καθώς ανενόχλητο το σαράκι συνεχίζει το δρόμο του.

Ήθελα νά 'ξερα αν κάποιος «μεγάλος» τα επισκέφτηκε ποτέ. Αν έβαλε ποτέ στο πρόγραμμά του μια επίσκεψη στα πέτρινα σχολικά κτίρια. Για να καταγράψει τις ανάγκες τους και να τα εντάξει σε κάποιο πρόγραμμα κι όχι απλώς να γεμίσει το δεφτέρι του και τους κατοίκους με υποσχέσεις.

Οι ξένοι, οι τουρίστες ενδιαφέρονται. «Μπορούμε να δούμε το σχολείο;» ρωτούν. Δύσκολο. Ποιος έχει το κλειδί κι αν μπορεί ν' ανοίξει! Κοντοστεκνόνται. Κοιτάζουν με περιέργεια μέσα απ' τα παραθύρια, φωτογραφίζουν. Απορούν για την εγκατάλειψη. Είναι δυνατόν; Πώς άνθισε αυτός ο πολιτισμός; Αυτοφής υπήρξε; Ναοί μάθησης και

γνώσης παρατημένοι; Κι αν πάρουν φωτιά, κι αν τα διαρρήξουν, κι αν έφυγε καμιά πλάκα στη σκεπή, κι αν έχουν καμιά σταλαξιά;

Τυχερά τα χωριά που έχουν ανθρώπους μοναχικούς, ευαίσθητους, που μερικά τα έχουν

ξουν και τ' άλλα με κάποιου είδους μορφή! Γιατί αλήθεια, τι καρτεράμε; Να σωριαστεί κάποιο για να μας πνίξει ο κουρνιαχτός και να αναζητήσουμε κάποιο πρόγραμμα. Τότε, κατόπιν εορτής, σαν το γεφύρι της Πλάκας; Να γίνουν «λιθοσουργιά» κι ύστερα να ψάχνουμε για ευθύνες, κι άντε να «αναστηθούν» και πότε; Τι καρτεράμε για να ζωντανέψουν οι ευαισθησίες μας και να καθισχύσσουν οι ενοχές κι η αδιαφορία μας; Τα σχολεία κανέναν δεν ενοχλούν. Στέκουν εκεί βουβά απομεινάρια. Πορεύονται αμίλητα. Ως πότε;

Σπουδαίο το ενδιαφέρον για τα πέτρινα γεφύρια μας. Αλλά προτού τα διαβούν με τα καλοπεταλωμένα μουλάρια τους άντρες μεστωμένοι για την ξενιτιά, με τα караβάνια του Ρόβα και των άλλων κυρατζήδων, διάβηκαν ξυπόλητα ή με τα γουρνοτσάρουχα, της γνώσης τα μονοπάτια που οδηγούσαν στο σχολείο, με βροχές κι ανεμοσύρι.

Τώρα απόκαμαν να καρτερούν. Όλα άχρηστα; Παλιόχαρτα; Παλιόσιδερα; Παλιουσυναίσθηματα; Παλιοαναμνήσεις; Όλα για πέταμα;

Σχετικά με τα έργα στη ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Πολλά εκτρώματα γίνονται στο χωριό με αποτέλεσμα να κατασπαταλούνται χρήματα απ' το Κληροδότημα της Ερρικέτης Ιωαννίδη. Μετά το έκτρωμα που έγινε έξω απ' το καφενείο, και που χάλασε την αισθητική του κτιρίου, άλλη μια κατασκευή πρόχειρη και τσαπατσούλικη. Είναι κρίμα να ξοδεύονται μ' αυτόν τον τρόπο τα χρήματα και να μη γίνεται σωστή δουλειά. Καλύτερα κάθε χρόνο να γινόταν τμηματικά τα έργα, αλλά με σωστό τρόπο. Θα τρίζουν τα κόκκαλα της Ερρικέτης που ως αρχιτέκτονας θα ήθελε να βλέπει καλαίσθητες κατασκευές, σύμφωνες με την παράδοση του Ζαγορίου κι όχι πρόχειρα τσιμενταρισμένα γκαλντερίμια που απ' την προχειροδουλειά τρίβεται το τσιμέντο και γέμισαν οι δρόμοι κοτρονάκια.

Αλλοίμονο!!

Η Απόδοση του Πάσχα στη ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Γιορτάσαμε και φέτος στις 5 Ιουνίου αυτή τη γιορτή 20 άτομα στην εκκλησία του Αγίου Αθανασίου. Έπειτα έγινε η περιφορά της Ανάστασης στο χωριό, αφού συγκεντρώθηκαν χρήματα για τις ανάγκες των εκκλησιών. Έγινε ο αγιασμός στο μεσοχώρι όπου προστέθηκαν κι άλλα 4 άτομα και έπειτα η εικόνα μεταφέρθηκε στον Άγιο Νικόλαο. Και μετά καφεδάκι στο καφενείο. Είμαστε η γενιά των εξηντάρηδων που κρατάμε αυτό το έθιμο, γιατί οι μεγαλύτεροι σε ηλικία αδυνατούν να ανέβουν στον Αη - Θανάση.

Να είμαστε όλοι καλά και του χρόνου

Χαρά Παπαδοπούλου

Καλοκαιριάτικο δειλινό. Κοπιαδιαστά, γυρίζουν χορτάτα απ' τη βοσκή, γίδια, πρόβατα, γελάδια και μπαίνοντας στο χωριό σκορπίζονται στα σοκάκια του, για να φτάσουν στο κατοικίό τους.

Σε λίγο το σκοτάδι απλώνεται. Ο μάνταλος της εξώπορτας, με το χαρακτηριστικό του ήχο σηκώνεται και τρεις-τέσσερις σκιές γλιστρούν στην αυλή του σπιτιού μας και μπαίνουν στο μαγειρείο, που είναι ξέχωρο από το σπίτι. Χαμηλόφωνα καλησπερίζουν. Η φωτιά στη γωνιά σκορπά απαλή ζεστασιά και τα κέδρα που καίγονται μοσχοβολούν σπινθηροβολώντας. Οι ταμπάκες μια-μια ανοίγουν, στρίβοντας τα τσιγάρα, ο καφές απ' το χάλκινο τηγανάκι πέφτει στα φλιτζάνια κι ο μπάρμπα Κώτσιος ρωτάει.

– Ποιοι θα είναι αύριο στο Σταθμό;

– Μόνο ένας, λέει αργά ο Βαγγέλης. Ο καπετάνιος με τον Κώστα θα πάνε στα Γιάννενα, ο Γιώργος είναι σε άδεια και ο Μανώλης μόνος του στο Σταθμό. Η πυροστιά μπαίνει στη φωτιά και δέχεται στην αγκαλιά της το βαθύ, με τη μακριά ουρά του χάλκινο τηγάνι με την κάσπη τυρίσια αλμύρα, λίγο πιο κάτω απ' τα χείλια του.

Η ξύλινη κουτάλα ανακατεύει αργά την αλμύρα να μην πιάσει. Ο Βαγγέλης μπαينوβάζει το μικρό δάχτυλό του στην αλμύρα. Η θερμοκρασία πρέπει να μην είναι μεγάλη, αλλά ούτε και μικρή γιατί το αλεύρι που σε λίγο θα ριχτεί μέσα δεν πρέπει να γροудιάσει. Κάνοντας νόημα στον Τάκη ότι είναι έτοιμο, εκείνος παίρνει αλεύρι και το ρίχνει λίγο-λίγο στην αλμύρα, ενώ ο πατέρας ανακατεύει γρήγορα. Το χαρμάνι γίνεται πηχτό. Αρχίζει να βράζει και να σπάζουν από την επιφάνειά του φουσκάλες πασπαλίζοντας τους τοίχους της γωνιάς και τα χέρια που 'ναι κοντά.

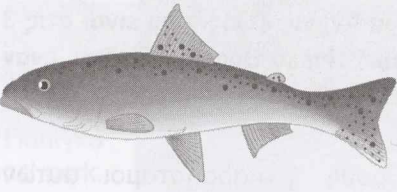
Το ανακάτεμα γίνεται πιο δύσκολο, όσο πιο πηχτό γίνεται το χαρμάνι. Σε λίγο το τηγάνι βγαίνει απ' τη φωτιά και αδειάζεται στο στρωμένο με αλεύρι ταψί, σκορπίζοντας μοσκομυρισμένους ατμούς.

Εκεί ζυμώνεται όπως είναι

Ιστορίες απ' το ποτάμι

Ψάρεμα με ψαροβότανο

ζεστό και γίνεται κουλούρα. Όλοι παίρνοντας από ένα κομματάκι στα αλευρωμένα χέρια τους δοκιμάζουν αν πλάθεται χωρίς να κολλάει. Ο Τάκης, πνεύμα πάντα αντιλογίας, επιμένει πως θέλει κι άλλο αλεύρι και ζύμωμα. Οι άλλοι διαφωνούν. Ο Βαγγέλης πασπαλίζει λίγο ακόμη αλεύρι και ο ξάδερφός του ικανοποιείται. Ο Κωτσο-Πρίτσος φέρνει το άλλο ταψί με το στουμπισμένο ψαροβότανο και στουμπισμένο και κοσκινισμένο γυαλί. Ο Τάκης

πάλι διαμαρτύρεται, είναι πολύ το γυαλί, θα πάνε σκαστά, δεν θα μπορούμε να τα πιάσουμε. Ο Βαγγέλης του απαντά ότι η αναλογία είναι σωστή. (Το μυστικό της αναλογίας των υλικών ήταν απόρρητο και λίγοι το γνώριζαν). Στο ταψί με το ζυμάρι πασπαλίζεται το χαρμάνι με το ψαροβότανο και το γυαλί και ζυμώνεται ξανά. Έπειτα παίρνουν όλοι από ένα κομμάτι και αρχίζουν να κάνουν μικρούς βόλους σε μέγεθος περίπου ρεβυθιού και αλευρώνοντάς τους τους ρίχνουν σε άλλο ταψί. Το σβόλιασμα συνεχίζεται και η συζήτηση γίνεται για την τοποθεσία του ποταμιού που θα το ρίξουν.

Και όλοι καταλήγουν να ριχτεί από τις Βρύσες και κάτω και να τα καρτερούν στο Γράβο. Σημείο και ώρα συγκέντρωσης, το Κόνισμα στο Ζουμπέρι. Παυλάκη, καφο-κούτια τηγανάκι! Κώτσιο, γαλατύρι, τυρί, ψωμί. Τάκη, πόχες τρεκουράκι. Κωτσο-Πρίτσε τσίπουρο και όχι πουργοράκι, λέει χαμηλόφωνα ο Βαγγέλης. Και συ τίποτε; ρωτάει ο Τάκης. Εγώ τα σαλατικά απαντά ο Βαγγέλης.

Το γλυκοχάραγμα μας βρίσκεται στο Γράβο με μια πελώρια αναμμένη φωτιά. Ο Βαγγέλης με τενεκέ ξεκινά. Τον ακολου-

θώ. Χουφτιάζει βόλους και τους σκορπά ομοιόμορφα στο ποτάμι. Στις Βρύσες ο τενεκές έχει φτάσει σχεδόν κάτω από τη μέση. Τα υπόλοιπα για το δεύτερο νουμπέτι (δόση), μου λέει.

Γυρίζοντας στο Γράβο, ο καφές ήταν έτοιμος και ο Παύλος έκανε διανομή. Άρπαξα μια

Του Γιώργου Ζαχάρη

φέτα πυρωμένο φωμί και ένα κομμάτι τυρί και σκαρφάλωσα στον πλάτανο κοντά στην οβίρα του Γράβου. Ο Βοϊδομάτης, φιδωτός, αργοκυλά κελαρύζοντας τα πεντακάθαρα κρύα νερά του. Τα μάτια μου καρφωμένα στην οβίρα. Πολλές πέστροφες γυροφέρναν μέσα. Στα βαθιά οι μεγάλες και σε απόσταση οι μικρότερες για το φόβο των Ιουδαίων –οι μεγαλύτερες τρώνε τις μικρότερες. Δυο-τρεις κατοστάρες (100 δράμα) χτυπούν τις ουρές τους και έρχονται με αλλαγμένο χρώμα προς τα ρηχά, προς την άκρη. Ξαναγυρίζουν προς τα μέσα και πάλι προς την άκρη. Σημάδεψεεεε! φωνάζω δυνατά.

Όλοι έρχονται προσεκτικά προς την οβίρα, εκτός απ' το Βαγγέλη, που είχε πάει να ρίξει το δεύτερο νουμπέτι (δόση). Κρατούν τις πόχες στα χέρια. Ο Τάκης απλώνει την πόχα να πιάσει μία, αλλά δεν τα καταφέρνει και διαμαρτύρεται λέγοντας, ότι η αναλογία δεν ήταν σωστή και θα έχουμε αποτυχία. Εγώ από ψηλά βλέπω μια ανάμεσα στα ακόνια να αργοσαλεύει και φωνάζω. Μπαρμπα-Κώτσιο! Αριστερά δεν είναι βοτανισμένη καλά. Προχωρεί. Απλώνει την πόχα προσεκτικά και τη βουτάει. Γελούνε και τα μουστάκια του. Την ακουμπάει στο τσαγούλι του και ύστερα πιο κάτω στ' αχαμνά του και γελώντας λέει. Για γούρι βρε παιδιά! Καλή αρχή! Εγώ ψηλά απ' τον πλάτανο κατευθύνω το μπάρμπα Κώτσιο και εκείνος μαζεύει συνέχεια.

Οι άλλοι με τις πόχες στα χέρια ανηφορίζουν στη δεξιά όχθη και στα ρηχά ατάραχα μικρολιμανάκια μαζεύουν. Ύστερα από καμιά ώρα γυρίζουν φορτωμένοι και χαρούμενοι. Στα χέρια τους κρατούν τις διχαλοϊτιές γεμάτες πέστροφες. Στην κορυφή οι δυο βλαστοί της ιτιάς είναι δεμένοι σε κόμπο. Τοποθετούνται στα ρηχά κρύα νερά για να αντέξουν μέχρι το απόγευμα που θα επιστρέψουμε. Μικρέ, θέλω μαύρη λεπτή πλάκα μου φωνάζει ο Παύλος. Σε λίγο του τη δίνω. Παίρνει τρία ακόνια τα βάζει στη θράκα σε σχήμα πυροστιάς και βάζει πάνω την πλάκα. Ο Βαγγέλης έχει καθαρίσει αρκετές μικρές τις αλατίζει, ρίχνει λίγο λάδι στην πλάκα και προσεκτικά τις τοποθετεί στην πλάκα. Τα σαλατικά κασιούλα στα πιάτα. Το τσίπουρο πέφτει στα φλυτζάνια, τα πιρούνια ανεβοκατεβαίνουν και οι ιστορίες αρχίζουν.

Οι ροδοψημένες πέστροφες μοσχοβολούν. Κόβονται και μοιράζονται, ενώ η κριτική για επιτυχίες και αποτυχίες, όσο στο ψάρεμα, όσο και στο κυνήγι συνεχίζονται και πολλές φορές με υπερβολές για να πάρει το λόγο ο Βαγγέλης λέγοντας:

– Σταματείστε, βρε παιδιά, για να σας πω πότε λέγονται τα μεγαλύτερα ψέματα. Πότε λέγονται; ρωτάει κάποιος. Προ του γάμου, προ των εκλογών, κατά τη διάρκεια του πολέμου και μετά το κυνήγι και το ψάρεμα. Όλοι γέλασαν. Τα μπουκάλια αδειάσαν και ένας-ένας έψαχνε να βρει γιατάκι να ξεπλώσει. Το θρόισμα των πλατανόφυλλων και το κελάρησμα του ποταμιού έκλεισε τα βλέφαρά μας.

Το απόγευμα, ηλιοβασιλεύοντας, ήπιαμε τον καφέ και πήραμε το δρόμο του γυρισμού. Πλησιάζοντας στο χωριό σκορπίσαμε. Μόνο ο Παύλος έμεινε στο Γκαέτσο, για να σκοτειδιάσει να πάει στο σπίτι του, που είναι δίπλα απ' το σταθμό. Τα δικά μας ήταν στην άκρη. Θύμησης όμορφες, στιγμές ανεπανάληπτες. Τα λίγα τούτα φτωχά λόγια, ας είναι ένα μνημόσυνο σ' αυτούς που αγάπησαν το Βοϊδομάτη μας και χάρηκαν ψαρεύοντας στα γάργαρα νερά του.

χέρια ανηφορίζουν στη δεξιά όχθη και στα ρηχά ατάραχα μικρολιμανάκια μαζεύουν. Ύστερα από καμιά ώρα γυρίζουν φορτωμένοι και χαρούμενοι. Στα χέρια τους κρατούν τις διχαλοϊτιές γεμάτες πέστροφες. Στην κορυφή οι δυο βλαστοί της ιτιάς είναι δεμένοι σε κόμπο. Τοποθετούνται στα ρηχά κρύα νερά για να αντέξουν μέχρι το απόγευμα που θα επιστρέψουμε. Μικρέ, θέλω μαύρη λεπτή πλάκα μου φωνάζει ο Παύλος. Σε λίγο του τη δίνω. Παίρνει τρία ακόνια τα βάζει στη θράκα σε σχήμα πυροστιάς και βάζει πάνω την πλάκα. Ο Βαγγέλης έχει καθαρίσει αρκε-

τές μικρές τις αλατίζει, ρίχνει λίγο λάδι στην πλάκα και προσεκτικά τις τοποθετεί στην πλάκα. Τα σαλατικά κασιούλα στα πιάτα. Το τσίπουρο πέφτει στα φλυτζάνια, τα πιρούνια ανεβοκατεβαίνουν και οι ιστορίες αρχίζουν.

Οι ροδοψημένες πέστροφες μοσχοβολούν. Κόβονται και μοιράζονται, ενώ η κριτική για επιτυχίες και αποτυχίες, όσο στο ψάρεμα, όσο και στο κυνήγι συνεχίζονται και πολλές φορές με υπερβολές για να πάρει το λόγο ο Βαγγέλης λέγοντας:

– Σταματείστε, βρε παιδιά, για να σας πω πότε λέγονται τα μεγαλύτερα ψέματα. Πότε λέγονται; ρωτάει κάποιος. Προ του γάμου, προ των εκλογών, κατά τη διάρκεια του πολέμου και μετά το κυνήγι και το ψάρεμα. Όλοι γέλασαν. Τα μπουκάλια αδειάσαν και ένας-ένας έψαχνε να βρει γιατάκι να ξεπλώσει. Το θρόισμα των πλατανόφυλλων και το κελάρησμα του ποταμιού έκλεισε τα βλέφαρά μας.

Το απόγευμα, ηλιοβασιλεύοντας, ήπιαμε τον καφέ και πήραμε το δρόμο του γυρισμού. Πλησιάζοντας στο χωριό σκορπίσαμε. Μόνο ο Παύλος έμεινε στο Γκαέτσο, για να σκοτειδιάσει να πάει στο σπίτι του, που είναι δίπλα απ' το σταθμό. Τα δικά μας ήταν στην άκρη. Θύμησης όμορφες, στιγμές ανεπανάληπτες. Τα λίγα τούτα φτωχά λόγια, ας είναι ένα μνημόσυνο σ' αυτούς που αγάπησαν το Βοϊδομάτη μας και χάρηκαν ψαρεύοντας στα γάργαρα νερά του.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ (3 ΜΑΡΤΙΟΥ)

Εθνικό Πάρκο Β. Πίνδου, η κιβωτός της φύσης

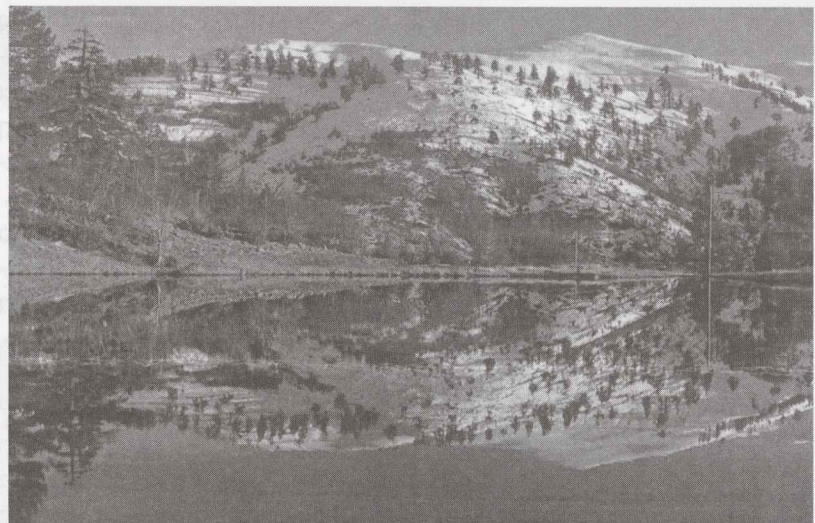
Κείμενο-φωτογραφίες:
Θοδωρής Αθανασιάδης/
www.viewsofgreece.com

Στη χώρα μας το φυσικό περιβάλλον και κατ' επέκταση η άγρια ζωή δέχονται έντονες ανθρωπογενείς πιέσεις τόσο από τις δράσεις των τοπικών κοινωνιών όσο και από τα μεγάλα συμφέροντα που επιχειρούν, όσο οι καταναλωτικές ανάγκες διογκώνονται, όλο και πιο συχνά να αποκομίσουν κέρδη εκμεταλλεύόμενοι τους φυσικούς πόρους χωρίς να συνυπολογίζουν το περιβαλλοντικό κόστος.

Έτσι λοιπόν το παράνομο κυνήγι και η λαθραλιεία θεωρούνται σχεδόν εθνικό σπορ, όπως επίσης και η λαθρούλοτομία. Σε έξαρση βρίσκονται η αλόγιστη λήψη αδρανών υλικών από τις όχθες των ποταμών, η ανεξέλεγκτη συλλογή φαρμακευτικών φυτών, η εναπόθεση οικιακών και γεωργικών αποβλήτων στα πιο ζωτικά σημεία των οικοσυστημάτων, η απόρριψη λυμάτων σε ποτάμια και λίμνες... και ο κατάλογος των απειλών για το πολύτιμο ενδιαίτημα της άγριας ζωής δυστυχώς δεν έχει τελειωμό.

Παράλληλα οι μεγάλες εταιρείες «αλωνίζουν» και δεν έχουν κανένα δισταγμό να κατασκευάσουν υδροηλεκτρικά φράγματα στην καρδιά των προστατευόμενων περιοχών, να βάλουν τις μπουλντόζες και να διανοίξουν δρόμους διαταράσσοντας τη συνοχή σημαντικών οικοτόπων ή να τοποθετήσουν ανεμογεννήτριες στα πιο εύθραυστα ορεινά οικοσυστήματα, προφασισζόμενες περιβαλλοντικά οφέλη, τις περισσότερες φορές παρουσιάζοντας ελλειπικά ή παραποιημένες περιβαλλοντικές μελέτες.

Ο νομοθέτης με απώτερο σκοπό τη διατήρηση των οικοσυστημάτων και τη θωράκιση του υπάρχοντος νομικού πλαισίου για προστασία της άγριας ζωής ξεκίνησε με τη συνδρομή επιστημονικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων, ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1990, να θεσμοθετεί τα Εθνικά Πάρκα της Ελλάδας συνενώνον-

Υποδεχόμαστε την Παγκόσμια Ημέρα Άγριας Ζωής, που είναι στις 3 Μαρτίου, με μια ξενάγηση στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου, έναν από τους σημαντικότερους θύλακες της άγριας φύσης στην Ελλάδα

οντας μικρότερες προστατευμένες περιοχές, όπως ήταν οι Εθνικοί Δρυμοί, τα αισθητικά δάση και οι περιοχές Natura.

Ευχή όλων είναι τα Εθνικά Πάρκα να γίνουν πραγματική κιβωτός για την άγρια ζωή στην Ελλάδα και όχι μια ακόμη σειρά ανεφάρμοστων νόμων που μένουν κλειδαμπαρωμένοι στο συρτάρι του νομοθέτη.

Η γέννηση ενός Εθνικού Πάρκου

Στις 31.5.2005 με κοινή απόφαση των αρμόδιων υπουργείων, ενοποιήθηκαν οι δύο μεγάλοι Εθνικοί Δρυμοί που έφεραν τα ονόματα «Εθνικός Δρυμός Πίνδου-Βάλια Κάλντα» και «Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου».

Με την ενοποίηση αυτή καθορίστηκαν πλέον και τα όρια του «Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου», δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό τη μεγαλύτερη προστατευόμενη ορεινή περιοχή της Ελλάδας (2 εκατομμύρια στρέμματα) που εκτείνεται στα όρια των νομών Ιωαννίνων και Γρεβενών, σε μια περιοχή που προσδιορίζεται γεωγραφικά ανάμεσα στο Μέτσοβο, στη Σαμαρίνα, στην Κόνιτσα και στα Ζαγοροχώρια.

Μέσα στα όρια του Εθνικού Πάρκου υπάρχουν μερικά από τα ψηλότερα βουνά της Ελλάδας (Σμόλικας, Τύμφη, Βασιλίτσα, Λύγκος) και πηγάζουν κάποιοι από τους σπουδαιότερους ποτα-

μούς ή παραπόταμοι αυτών (Αώος, Βοϊδομάτης, Αλιάκμονας, Άραχθος).

Η δημιουργία του Εθνικού Πάρκου αποσκοπεί στην προστασία, τη διατήρηση και την ολοκληρωμένη διαχείριση της φύσης και του τοπίου της περιοχής, το οποίο θεωρείται φυσική κληρονομιά και πολύτιμος εθνικός φυσικός πόρος.

Ειδικότερα, επιδιώκονται η διατήρηση και διαχείριση των οικοτόπων και των σπάνιων ειδών χλωρίδας και πανίδας που απαντούν στη συγκεκριμένη περιοχή και η θεσμοθέτηση διαδικασιών και μέτρων για την εξασφάλιση της αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπου και φύσης στο πλαίσιο μιας αειφόρου ανάπτυξης.

Εδώ μαζί με τα σπάνια και απειλούμενα είδη -ενδημικά και μη- χλωρίδας και πανίδας, τα πολύτιμα καταφύγια άγριας ζωής, το πανευρωπαϊκής σημασίας Γεωπάρκο Βίκου-Αώου, τις 11 περιοχές «Natura» και τα «τοπία φυσικού κάλλους», το «παρών» έρχεται επίσης να δώσει ο άνθρωπος πολιτισμικός χάρτης που αποτυπώνεται στους παραδοσιακούς οικισμούς, στα παλιά γεφύρια, στους λιθόστρωτους μολαρόδρομους, στα βυζαντινά και αρχαία μνημεία της περιοχής.

(Πληροφορίες-ενημέρωση: Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου

<http://pindosnationalpark.gr>).

Πολύτιμη «νησίδα» άγριας ζωής

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου για την άγρια ζωή στην Ελλάδα; Στο ερώτημα αυτό μας απαντά ο Γιώργος Μερτζάνης, δρ βιολογίας-ζωολογίας, επιστημονικός υπεύθυνος της Περιβαλλοντικής Οργάνωσης για την Άγρια Ζωή και τη Φύση, «Καλλιτώ».

«Εκατομμύρια χρόνια κοσμογονικών φαινομένων, από την εποχή που την αρχέγονη περιοχή της Πίνδου κάλυπτε η αρχαία θάλασσα της Τιθύος (σημερινή Μεσόγειος) μέχρι την «ανάδυσή» της για να τη σμιλέψουν στη συνέχεια τεκτονικά και αιολικά φαινόμενα χιλιετηρίδων και να διαμορφώσουν τελικά, μέσα από ασύλληπτες για τον ανθρώπινο νου χρονικές κλίμακες, το σημερινό ορεινό «φυσικό γλυπτό» του Εθνικού Πάρκου, που όμοιο του δεν συναντάει σε ολόκληρη την οροσειρά της Πίνδου.

Οι μνήμες της θαλάσσιας προϊστορίας αποτυπώθηκαν αιώνια σε απολιθώματα θαλάσσιων οργανισμών, που βρίσκονται ακόμη εγκλωβισμένα στα πετρώματα. Η σύγχρονη «μεταπαγετωνική» φυσική ιστορία της περιοχής διαμόρφωσε ένα σπάνιο σε ποικιλία μωσαϊκό τοπίων και συνθηκών που αποτέλεσαν το φυσικό εργαστήριο για την εμφάνιση 60 ειδών θηλαστικών, 180 ειδών πουλιών, 17 ειδών ψαριών, 30 ειδών ερπετών και 14 ειδών αμφιβίων, χωρίς να προσμετρήσουμε τα εκατοντάδες είδη ασπόνδυλων.

Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους για την αξιοθαύμαστη βιοποικιλότητα του Εθνικού Πάρκου που λειτουργεί στη ραχοκοκαλιά της Πίνδου σαν μια «νησίδα» που αφ' ενός αποτελεί μια από τις σημαντικότερες «δεξαμενές» ζωντανών οργανισμών της ορεινής ζώνης και αφ' ετέρου τροφοδοτεί, γεφυρώνει και διασυνδέει κρατώντας λειτουργικό, όλο το πολυσύνθετο και πολύπλοκο φυσικό πλέγμα άγριας ζωής και φυσικών πόρων της μεγαλύτερης και σημαντικότερης οροσειράς της χώρας».

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ (3 ΜΑΡΤΙΟΥ)

Τέσσερις εκδρομές για να γνωρίσουμε το Εθνικό Πάρκο

Εντελώς ενδεικτικά θα σας προτείνουμε τέσσερα σημεία απ' όπου οι ενδιαφερόμενοι πραγματοποιώντας σύντομες περιηγήσεις με τα πόδια ή με το αυτοκίνητο θα βρεθούν σε υπέροχες φυσικές τοποθεσίες που φιλοξενούν πολλά και διαφορετικά είδη της άγριας ζωής.

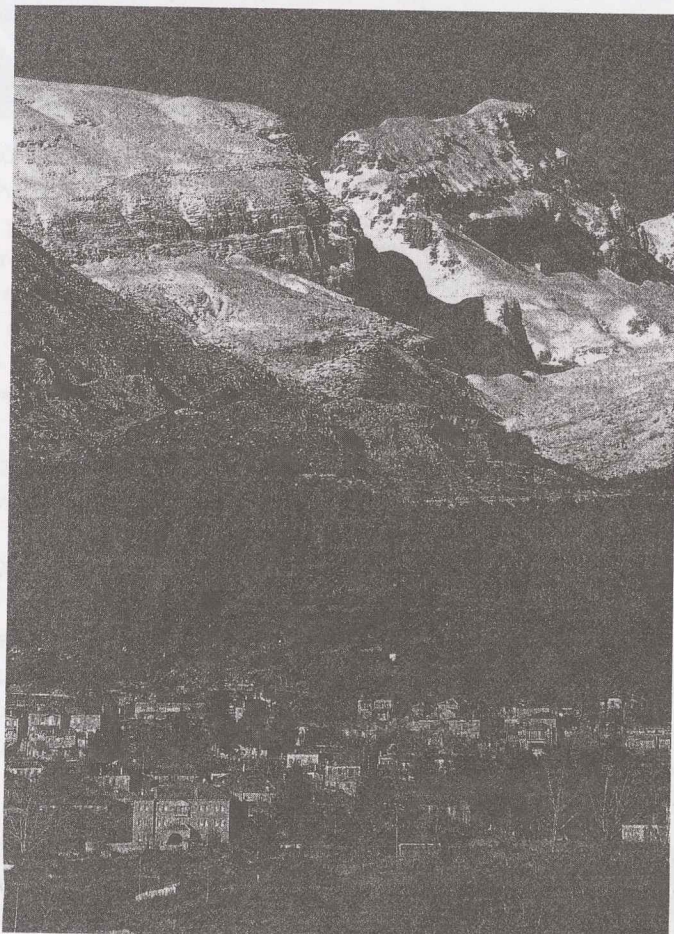
Το επιστημονικό προσωπικό, οι φύλακες και ξεναγοί του Εθνικού Πάρκου καταβάλλουν τεράστιες προσπάθειες για τη σωστή διαχείριση και τη φύλαξή του, όμως με τη συμβολή των επισκεπτών το έργο τους γίνεται ευκολότερο. Έτσι λοιπόν πριν ξεκινήσετε οποιαδήποτε περιήγηση μέσα στα όρια του Εθνικού Πάρκου θα συνιστούσαμε να επισκεφτείτε κάποιο από τα πέντε Κέντρα Πληροφόρησης που λειτουργούν στους Ασπράγγελους (Κεντρικό Ζαγόρι) τηλ. 26530-22241, στο Μέτσοβο τηλ. 26560-42720, στους Μαυραναίους Γρεβενών τηλ. 24620-87563, στη Βοβούσα τηλ. 26560-22843 και στο Πάπιγκο τηλ. 2653025096. (<http://pindosnationalpark.gr/kentra-pliroforisis>).

■ Όρλιακας-Περιβόλι-Βάλια Κάλντα

ΤΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ της Πίνδου σε μικρογραφία θα το δείτε στο «βουνό των χρωμάτων», στον μικροσκοπικό, αλλά πανέμορφο Όρλιακα που προσεγγίζεται εύκολα από τα Γρεβενά. Μεγάλες εκτάσεις του βουνού καλύπτονται από μικτά δάση ελάτης, μαύρης πεύκης και βελανιδιάς, ενώ εντυπωσιακά είναι τα είδη των αγριολούλουδων, όπως το άγριο γαρύφαλο, η ίριδα, ο άγριος κρίνος, η πριμούλα, ο κρόκος και δεκάδες άλλα. Καταφύγιο και τροφή βρίσκουν εδώ αρκετά θηλαστικά, αρκούδες, λύκοι, ζαρκαδία, αγριογούρουνα και αγριόγατες. Στην πλούσια φτερωτή πανίδα συμπεριλαμβάνονται ο σπάνιος μαυροπελαργός, το χρυσόγερακο, ο ασπροπάρις, φιδετοί, γερακίνες, αλλά και μεγάλος πληθυσμός από κερκινέζια. Αφού επισκεφθείτε το παραδοσιακό χωριό Σπήλαιο και τη χαράδρα της Πορτίτσας όπου δεσπόζει ένα από τα πιο κομψά γεφύρια της Πίνδου, θα συνεχίσετε προς το χωριό Περιβόλι (42 χλμ. από Γρεβενά) απ' όπου ξεκινούν τα μονοπάτια για το Αρκουδόρεμα και την ονειρεμένη Βάλια Κάλντα, έναν από τους αυστηρά προστατευόμενους πυρήνες του Εθνικού Πάρκου.

■ Σμόλικας-Αώος

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ από τα χωριά που βρίσκονται στις παρυφές της Βασιλίτσας και του Χιονοδρομικού Κέντρου, μπορείτε να επισκεφθείτε τη χαράδρα του Τσούργιακα με τον όμορφο καταρράκτη και να συνεχίσετε για το βλαχοχώρι της Σαμαρίνας που βρίσκεται στις υπώρειες του Σμόλικα. Αν αγαπάτε τη

Οι υπέροχοι αλπικοί σχηματισμοί της Τύμφης κερδίζουν τις εντυπώσεις

χειμερινή πεζοπορία αναζητήστε τη «Βάλια Κίρνα, για να δείτε τον καταρράκτη «Κρεμαστό νερό». Γύρω από τις κορυφές της Βασιλίτσας ξεπετάγεται μέσα από δάση μαύρης πεύκης μια μαγευτική συστάδα μικροσκοπικών λιμνών, υπολείμματα της εποχής των παγετώνων. Στα νερά τους αναπαράγονται οι αλπικοί βοονοτρίτωνα (Mesotriton alpestris veluchiensis). Μετά το Χιονοδρομικό Κέντρο θα κατηφορίσετε προς τα χωριά της Λάκκας του Αώου και την Κόνιτσα. Αυτή η μαγευτική οδική διαδρομή θα σας χαρίσει μερικές αξέχαστες εικόνες προς τις ψηλότερες κορυφές του Σμόλικα και της Τύμφης, τη χαράδρα του Αώου και τα δάση όπου ζει το σπάνιο και δυστυχώς ακόμη και σήμερα βάνουσα κυνηγημένο αγριόγιδιο.

■ Ανατολικό Ζαγόρι

ΤΑ ΧΩΡΙΑ του Ανατολικού Ζαγοριού μπορείτε να τα επισκεφτείτε τόσο μέσω του οδικού άξονα της Εγνατίας Οδού όσο και μέσω του Μετσόβου, αφού βέβαια πρώτα περάσετε από τη Λίμνη Πηγών Αώου. Εδώ λοιπόν θα βρείτε τα χωριά Φλαμπουράρι, Γρεβενίτι, Τρίστενο, Ελατοχώρι, Μακρίνο, Καστανάνα, Δόλιανη και φυσικά τη Βοβούσα που ακουμπά τις γειτονιές της στις όχθες του ποταμού Αώου. Όλος ο τόπος εκτός από την

πλούσια δασοκάλυψη είναι κατάστικτος από πέτρινα γεφύρια, σπουδαία μοναστήρια και άλλα μνημεία πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος. Η περιοχή είναι γνωστή και με το προσωνύμιο «Βλαχοζάγορο» καθώς σε αρκετά από τα χωριά οι κάτοικοι, βλάχικης καταγωγής, μιλούσαν μαζί με την ελληνική και τη βλάχικη γλώσσα που σήμερα χρησιμοποιείται ακόμα από τους γεροντότερους.

Οι διευκολύνσεις για τον επισκέπτη δεν είναι πολλές, όμως υπάρχουν αρκετοί μικροί ξενώνες.

■ Κόνιτσα - Βοϊδομάτης - Γεωπάρκο

Η ΠΟΛΙΧΝΗ της Κόνιτσας βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο της Ηπείρου, στα σύνορα με την Αλβανία και απέχει από τα Γιάννενα 65 χλμ. Η καταλυτική παρουσία του Αώου και οι χιονοσκεπείς, ως αργά την άνοιξη κορυφογραμμές του Σμόλικα και της Γκαμήλας που ορθώνονται στον ορίζοντα, καθορίζουν αποφασιστικά την όψη του τόπου.

Η εντυπωσιακή μονότοξη πέτρινη γέφυρα του Αώου απέχει μόλις 500 μέτρα από την εθνική οδό Ιωαννίνων-Κοζάνης και οριοθετεί τα όρια του Γεωπάρκου Βίκου-Αώου. Από εδώ ξεκινά το μονοπάτι που οδηγεί στη Μονή Στομίου με την εντυπωσιακή θέα στη χαράδρα του Αώου. Στην πορεία θα συναντήσετε πολλά από τα είδη ορεινής χλωρίδας του Εθνικού Πάρκου και θα δείτε άφθονα πατήματα άγριων ζώων.

Από την όμορφη πέτρινη γέφυρα της Κλειδωνιάς που δρασκελίζει τον Βοϊδομάτη θα δείτε το μονοπάτι που κινείται σε πορεία παράλληλη με τον ποταμό και θα σας φέρει, αν το ακολουθήσετε, στη γέφυρα της Αρίστης. Από εδώ εύκολα θα προσεγγίσετε οδικώς τα χωριά Μικρό και Μεγάλο Πάπιγκο, την Αρίστη αλλά και το χωριό Βίκος από όπου θα ατενίσετε το μεγαλύτερο μέρος της φημισμένης χαράδρας.

ΣΗΜ. Σ.Ε.: Το επετειακό αφιέρωμα στην «Παγκόσμια Ημέρα της Άγριας Φύσης (3 Μαρτίου)», εκ παραδρομής δεν το αναδημοσιεύσαμε στο προηγούμενο τεύχος ως έπρεπε.

Είναι από την «Εφημερίδα των Συντακτών» (Νησίδες της 23-24/2/19).

«Το Ζαγόρι μας» για την ίδρυση του Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου ήταν ένθερμος υποστηρικτής της.

Λάδι από την Παραμυθιά

Περνούσε ο Οκτώβρης κι έρχονταν ο Αϊντρίας. Στα Γιάννινα αυθέντης ο Αλή πασάς. Ο γιος του ο Μουχτάρ και ο Αλέξης Νούτσος απ' το Καπέσοβο εξορίστηκαν με διαταγή του Αλή στο Τεπελένι. Οι δυο τους ήταν φίλοι αχώριστοι, μουντάρηδες, γκομενάκηδες, άσωτοι. Δεν τα συγχωρούσε αυτά ο Αλής. Στο Καπέσοβο βεκύλης ο Αναστάσης Καπουτζής, διοικούσε κι αποφάσιζε με τις πλάτες του Αλέξη Νούτσου.

Πρωτοβρόχια η εποχή, το Μιτοκέλι καπελωμένο από μαύρα σύννεφα, κατά τον Κοζιακό φαίνονταν να βρέχει και πέρα η Μπαλντούμα δεν φαίνονταν απ' την άσπρη αντάρα. Ξημέρωσε Σάββατο κι έφτασε στο χωριό ένας λαδός ερχόμενος απ' την Παραμυθιά. Είχε ξανάρθει πέρσι και παλαιότερα. Ο λαδός, ο κυρ Θανάσης, κανο-

νικού αναστήματος, γεροδεμένος και κάπου στα σαράντα. Ξεφόρτωσε τα τρία μουλάρια του στο Χαϊρ δίπλα στο μεσοχώρι. Τοποθέτησε τα ασκιά με το λάδι και τις ελιές στα πεζούλια και πήρε τα μουλάρια να τα ποτίσει στη στέρνα του Μαρίνου κι ύστερα να τα δέσει στο Σιρίνιο κι ό,τι βοσκήσουν.

Ράδισαν χωριανοί, καλημέρισαν τον λαδά κι ειδοποίησαν τον βεκύλη τον κυρ Αναστάση. Τούτος σαν να περίμενε τον λαδά λόγω εποχής, φώναξε τον κλητήρα του χωριού. Τούτος πέρασε απ' τα σπίτια του Χριστόδουλου Βογά, του

Του Απόστολου Ντιναλέξη

Γιαννόπουλου Βαρζώκα και του Γεωργίου Λάζου, των δημογερόντων και τους κάλεσε στο μεσοχώρι «να κόψουν τιμή» για το λάδι της Παραμυθιάς. Δεν άργησαν, η μέρα προχώρησε κι οι χωριανοί έμαθαν ότι ήρθε λαδός στο Χαϊρ.

Ήρθε εδώ ο βεκύλης, ήρθαν οι δημογέροντες και φάνηκαν και κάποιοι χωριανοί. Ο λαδός, ο κυρ Θανάσης, έδωσε μια τιμή σε παράδες κατά οκά και επικαλέστηκε τα οδοιπορικά, την λειψή φετινή παραγωγή και την άριστη ποιότητα του λαδιού. Οι δημογέροντες δήλωσαν ότι το δίνει ακριβά και δεν θα πάρουν γιατί έχουν και βούτυρο Π.Ο.Π. (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης - ντόπιο). Δοκίμασαν με το δάχτυλο το λάδι, το μύρισαν και το βρήκαν «αγνό παρθένο ελαιόλαδο». Δήλωσαν ακόμα οι δημογέροντες ότι οι χωριανοί είναι φτωχοί και ότι φέτος πλήρως βαρείς φόρους βασιλικούς και αυθεντικούς. Κατέβασε λίγο την τιμή ο λαδός, το συζήτησαν οι δημογέροντες και η συμφωνία έκλεισε για το λάδι και τις ελιές. Τελαλήστηκε στους μαχαλάδες η τιμή του λαδιού και της ελιάς κι άρχισαν να ψωνίζουν οι χωριανοί με τις στάμνες και τα κιούπια.

Κατά το μεσημέρι ήρθε και μια χήρα ν' αγοράσει. Καλοφτιαγμένη η χήρα, έδειχνε ενάρετη, άλλο τι έλεγαν τα κουτσομπολιά. Γεμίζει την οκάρα ο λαδός, την αδειάζει στο κιούπι και ξαναγεμίζει. Η χήρα πρόσεξε ότι η τσίγκινη οκάρα ήταν φυρή κάνα δάχτυλο κι ότι έσταζε κι απόξω. Απευθύνεται στον λαδά:

— Κυρ Θανάση, δεν φτάν' π' δεν τ' βάζεις ολόκληρη, τ'ν αφήν'ς κι χύν' κι απόξω!!!

Οι παριστάμενοι άντρες, εδώ που τα λέμε παλιοτόμαρα, το πήραν σαν υπονοούμενο κι έσκασαν στα γέλια με την παρατήρηση της χήρας. Κοντά σ' αυτούς χαμογέλασε κι ο λαδός κι έβαλε συμπλήρωμα στη χήρα και δεν ξέρω αν έτρεφε και κάποιες ελπίδες.

Τούτος ο λαδός καθαρός στο ζύγι και δεν έκλεβε. Πριν λίγα χρόνια είχε έρθει άλλος λαδός απατεώνας. Είχε μια τσίγκινη οκάρα με διπλό πάτο. Πήρε, ας πούμε κάποιος πέντε οκάδες λάδι. Πήγε σπίτι και του φάνηκε ελαφριά η στάμνα. Ζύγισε το λάδι στην παλάντζα και το βρήκε μια μισοκάρα λειψό.

Πήγε στους δημογέροντες, είπε τις υποψίες του και το πίστεψαν. Πήγαν αμέσως στον λαδά

κι ανακάλυψαν την απάτη με την τσίγκινη οκάρα που είχε διπλό πάτο. Τον έδιωξαν αμέσως και δεν ξαναπάτησε το ποδάρι του στο Καπέσοβο. Ειδοποίησαν ακόμη και τα γύρω χωριά για τον απατεώνα.

Λάδι χρειάζονταν ακόμα και η εκκλησιά για τα καντήλια. Πολλά τα καντήλια αλλά έβαζαν ως τη μέση νερό και το λάδι επέπλεε. Ο επίτροπος της εκκλησίας αγόραζε το λάδι που χρειαζόνταν. Οι θεοσεβούμενες νοικοκυρές αραιά και που πήγαιναν στην εκκλησιά κάνα μπουκαλάκι με λάδι. Ακριβό το λάδι, φτωχαδάκια οι χωριανοί. Το Ζαγόρι σε παρακμή και οι κάτοικοι υπόφεραν. Ο τούρκος ζητάει πολλούς φόρους. Ο παπάς και ο επίτροπος σε συνεννόηση έκλεβαν και λίγο λάδι απ' το κλησιαστικό. Ήταν και οι δυο ψαράδες στις οβίρες του Βίκου. Πότε έπιαναν μπριάνες και πότε πέστροφες. Η οβίρα του παπά έμεινε ονομαστή μέχρι σήμερα, αλλά χωρίς ψάρια. Κάποιοι χωριανοί λοιπόν μυρίστηκαν τις

Από το βιβλίο του Ευριπίδη Μακρή «Λαογραφικό Μουσείο Αγάπλου Τόλη». Κάτω διακρίνονται στάμνες.

πράξεις του παπά και του επιτρόπου και κρυφά έριξαν πετρέλαιο στο κιούπι του λαδιού. Ψάρεψαν οι δυο πονηροί και έβαλαν τις γυναικές να τηγανίσουν ψάρια. Ο επίτροπος μύρισε τα τηγανισμένα ψάρια και τάριξε στις γάτες. Η παπαδιά βγήκε στη σύναξη της γειτονιάς διαμαρτυρούμενη:

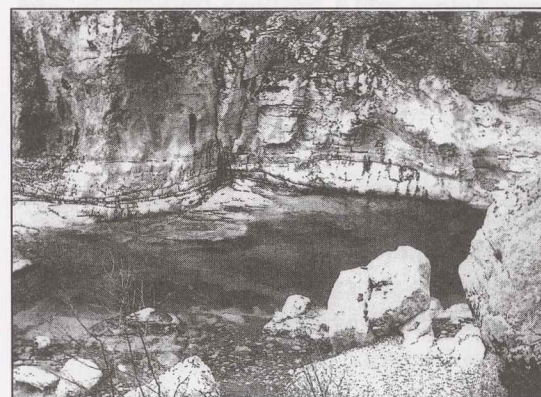
— Τι κακό είναι τούτο; Δεν ντρέπονται λίγο αυτοί που έριξαν πετρέλαιο στο λάδι της εκκλησίας και δεν ανάβουν τα καντήλια!!! Οι παρευρισκόμενες κυράδες που ήξεραν το μυστικό αλληλοκοιτάχτηκαν και σφίχτηκαν να μη γελάσουν. Η παπαδιά αποκάλυψε τις πράξεις του παπά και του επιτρόπου, αλλά και τα καντήλια άναβαν κανονικά και ο Βίκος είχε νόστιμα ψάρια.

Η κοινωνία του χωριού με ιδρώτα, με φτώχεια, με ευτράπελα, με υπονοούμενα κυλούσε στο χρόνο κι έγραφε ιστορία. Ιστορίες διδακτικές κι άλλες για αποφυγή. Ευχάριστες και δυσάρεστες καταστάσεις. Κοινωνία ζωντανή κι οργανωμένη. Σήμερα ερημιά. Εμείς γυρνάμε σ' εκείνα τα χρόνια για να αναπλάσουμε την παράδοση και τον πολιτισμό του Ζαγορίου.

Απόστολος Ντιναλέξης

Από το βιβλίο του Ευριπίδη Μακρή «Λαογραφικό Μουσείο Αγάπλου Τόλη». Πάνω στην κασέλα διακρίνεται λαδερό.

Φωτό από το «Φωτογραφικό Οδοιπορικό» του Κώστα Ζησιδή.

Κώστα Ευ. Οικονόμου «ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ» ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Βιβλιοπαρουσίαση

Την βιβλιοθήκη του περιοδικού μας κοσμεί πλέον και η τελευταία τρίτομη εργασία του καθηγητή Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιό μας κ. Κώστα Οικονόμου. Τίτλος: «Ονομάτων επίσκεψις» Νομού Ιωαννίνων και υπότιτλος: «Ονοματολογική έρευνα». Στέκει περήφανα δίπλα στην έκδοση «Τοπωνυμικό της περιοχής Ζαγορίου» του 1991 και «Τα οικωνύμια του Νομού Ιωαννίνων» του 2002. Πλήθος κι άλλων εκδόσεων του καθηγητή, όπως φαίνεται στην εργογραφία του, κυρίως πανεπιστημιακού ενδιαφέροντος.

Στο προλογικό σημείωμα ο Πρύτανης κ. Γεώργιος Καψάλης τον χαρακτηρίζει «Ηπειρολάτρη». Θα μου επιτραπεί να προτάξω «Ζαγοριοσιολάτρη», μια που γεννήθηκε στο Ζαγόρι από Ζαγορίσιους γονείς, αλλά κυρίως απ' την αγάπη που τρέφει για τον τόπο και τους ανθρώπους του. Εξάλλου και η σύζυγός του, η κ. Αμαλία Βλαχοπούλου, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιό μας, είναι Ζαγορίσια και η ίδια λάτρης του Ζαγορίου.

Τούτη η εργασία έτυχε της αποδοχής του Πρύτανη κ. Γιώργου Καψάλη, ο οποίος την ενέταξε στις πανεπιστημιακές εκδόσεις και εξασφάλισε την απαιτούμενη δαπάνη απ' την Περιφέρεια Ηπείρου. Ο Περιφερειάρχης κ. Αλέξανδρος Καχριμάνης αντιλήφθηκε την αξία της εργασίας αυτής και διέθεσε το απαιτούμενο χρηματικό ποσό. Τέλος τον συγγραφέα βοήθησε

ποικιλοτρόπως και η σύζυγός κ. Αμαλία Βλαχοπούλου.

Όπως γράφει στον πρόλογό του ο συγγραφέας οι βασικοί στόχοι - σκοποί της εργασίας του είναι: α) η διάσωση από την λήθη του τοπωνυμικού υλικού και β) η ετυμολογική και σημασιολογική ερμηνεία των γλωσσικών επαφών ανάμεσα στους λαούς των Βαλκανίων και όχι μόνο.

Μας πληροφορεί ο συγγραφέας ότι την περίοδο 1995-1996 συνέλλεξε επιτοπίως περισσότερα από 35.000 τοπωνύμια. Βεβαίως κάποιους ρώτησε, κάποιοι τον πληροφόρησαν, γ' αυτό στα περισσότερα χωριά σημειώνει εντός παρενθέσεως τα ονόματα. π.χ. Για το Καπέσοβο τον ενημέρωσαν ο Ευριπίδης Βουλόδημος και ο Ελευθέριος Δούκας. Ο πρώτος για δεκατίες πρόεδρος του χωριού και μόνιμος κάτοικος. Ο δεύτερος δάσκαλος και αναπληρωτής επιθεωρητής, με αμπέλια, χωράφια και καλός κυνηγός. Συνεπώς αξιόπιστοι σύμβουλοι και οι δυο.

Η εργασία περιλαμβάνει 311 κοινότητες και 91 οικισμούς του Νομού Ιωαννίνων. Ο πρώτος τόμος περιέχει κοινότητες απ' το Α ως το Λ. Ο δεύτερος τόμος απ' το Λ ως το Χ. Ο τρίτος τόμος

περιλαμβάνει ελληνικές προσγογικές λέξεις, ξένες προσγογικές λέξεις, επιθήματα, προθήματα και ανθρωπωνύμια. Τελειώνει με πίνακα ευρετήριο οικωνυμίων.

Πολλοί Ζαγορίσιοι έγραψαν μονογραφίες για τα χωριά τους και σε ιδιαίτερο κεφάλαιο παραθέτουν τοπωνύμια. Άλλοι επιχειρούν εξήγηση κι άλλοι όχι. Εξηγήσεις επιτυχείς ή όχι δεν γνωρίζω. Για τους ενδιαφερόμενους μία «επίσκεψη» στα βιβλία του κ. Κώστα Οικονόμου δεν θα έβλαπτε. Η βιβλιοθήκη του περιοδικού είναι ανοιχτή τις εργάσιμες ώρες για τους Ζαγορίσιους μελετητές και για άλλους ερευνητές.

Το θέμα της αλλαγής του ονόματος των χωριών μας από ξενόφερτα σε ελληνοφανή (Νομοθ. Διάταγμα 17-9-1926) δεν απασχολεί τον συγγραφέα. Την δεκαετία του 1920-1930 λειτούργησε στο Υπουργείο Εσωτερικών επιτροπή που ενέκρινε ή απέρριπτε τις προτάσεις αλλαγής ονόματος. Πρόσφατα το χωριό Πλατάνια μετονομάστηκε σε Τσερίτσινα, δηλαδή το παλιό όνομά του. Πολλά χωριά αγνόησαν τον νόμο τότε και κράτησαν την ονομασία τους. Όσα χωριά άλλαξαν όνομα δεν γνωρίζω αν επιτυχώς

ή ανεπιτυχώς μετονομάστηκαν. Για κάθε ενδιαφερόμενο τούτη η εργασία του κ. Κώστα Οικονόμου ας αποτελέσει αντικείμενο έρευνας κι ας βγάλει τα συμπεράσματά του.

Η ονοματολογική έρευνα του συγγραφέα εκτείνεται σε 1.020 σελίδες, μοιρασμένες σε τρεις τόμους. Προηγούνται συντομογραφίες, βιβλιογραφία, πίνακας φωνητικής αξίας των συμβόλων και ακολουθεί εκτεταμένη εισαγωγή. Τα λήμματα με έντονα τυπογραφικά στοιχεία. Ο αναγνώστης που θα ψάξει για το χωριό του πρέπει να ανατρέξει αλφαβητικά στο παλιό όνομά του, εφόσον υπήρχε, και εκεί θα βρει τα τοπωνύμια της περιοχής του. Εύχρηστη τούτη η έκδοση του καθηγητή μας. Κάλυψε ένα κενό της ιστορίας των χωριών μας. Αποτελεί ευαγγέλιο για τους φοιτητές της φιλοσοφικής, εργαλείο και βοήθημα για καθένα που θα επιχειρήσει να γράψει την ιστορία του χωριού του.

Ο Ζαγορίσιος συγγραφέας κ. Κώστας Οικονόμου έχει χρόνο και υλικό να μας δώσει κι άλλες πολύτιμες δημοσιεύσεις και το ευχόμαστε.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

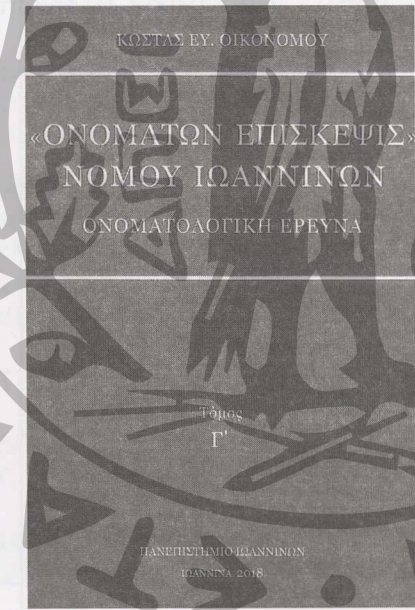
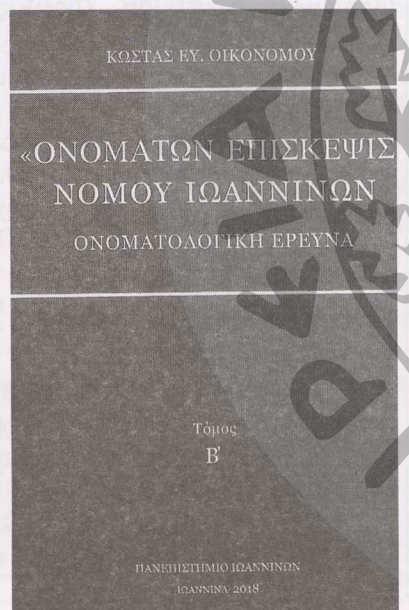
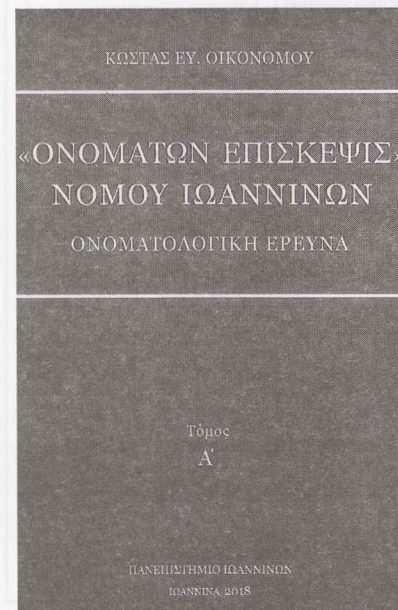

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ιστορική & Λαογραφική
Εταιρεία Ζαγορίου
Σίνα 4
45444 Ιωάννινα
Αθήνα, 22 Μαΐου 2019

Αξιότιμοι/ες κύριοι/κυρίες,
λάβανε το φύλλο (477),
Ιούλιος-Αύγουστος, 2018 έως
και το φύλλο (481), Μάρτιος-
Απρίλιος 2019 της εφημερί-
δας «Το Ζαγόρι μας» και σας
ευχαριστούμε θερμά για την
προσφορά και συνεισφορά
σας στον εμπλουτισμό της
βιβλιοθήκης μας.

Με εκτίμηση
Μίνα Ρόδη
Assistant Librarian, Periodicals
Tel. (+30)2107210536
(ext.321)

Ανανέωση με τον Μωυσή Ελισάφ στη δημαρχία των Ιωαννίνων

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΓΝΩ-ΡΗ ΜΑΧΗ για τα πολιτιστικά δεδομένα των Ιωαννίνων αποτέλεσε η δεύτερη Κυριακή των δημοτικών εκλογών, με τον νυν δήμαρχο Θωμά Μπέγκα (30,6 στον α' γύρο) να αντιμετωπίζει τον Μωυσή Ελισάφ (23,7% στον α' γύρο). Νικητής με διαφορά λίγες ψήφους παραπάνω από 200, ο Μωυσής Ελισάφ, που έκανε την ανατροπή και εκλέγεται δήμαρχος των Ιωαννίνων με 50,33% έναντι 49,67% του αντιπάλου του.

Ο Μωυσής Ελισάφ είναι καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας της πόλης, κάτι που δείχνει ότι τα Γιάννενα παραμένουν μια πόλη με πολυπολιτισμική ακτινοβολία. Τέθηκε επικεφαλής το 2018 μίας νέας παράταξης με διακομματικό χαρακτήρα στη σύνθεσή της και πέτυχε να κερδίσει στήριξη στην κάλπη από πολλές και διαφορετικές πλευρές, νικώντας στο νήμα την παράταξη του Θωμά Μπέγκα. Αμφότεροι οι υποψήφιοι προέρχονται από τον χώρο της Κεντροαριστεράς, με τους υποψηφίους που ψηφίστηκαν από δυνάμεις της Ν.Δ. να έχουν αποκλειστεί από την πρώτη Κυριακή.

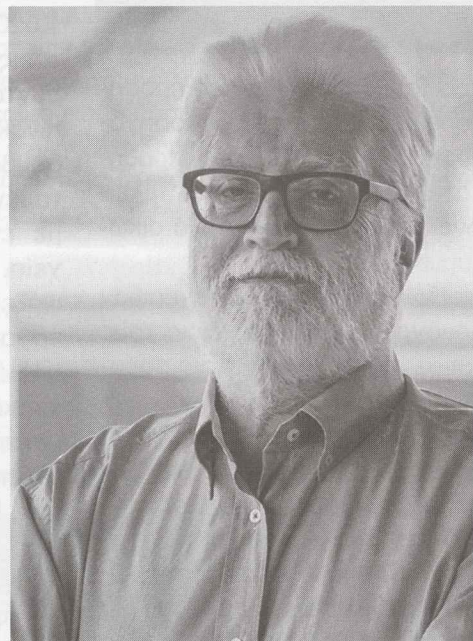
Από τα πρώτα αποτελέσματα ο Μ. Ελισάφ ήταν μπροστά και μισή ώρα μετά τις 9 φάνηκε ότι κερδίζει, κάτι που επιβεβαιώθηκε με τις δηλώσεις του, αλλά και την κοσμοσυρροή στο εκλογικό του κέντρο και τα ...κλαρίνα που άνοιξαν τον χορό πάνω στο δρόμο. Ο Θωμάς Μπέγκας επισκέφτηκε τον Μ. Ελισάφ στο εκλογικό του κέντρο και τον συνεχάρη προσωπικά, όπως έκαναν και άλλοι επικεφαλής.

ΦΙΛΗΜΩΝ ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ
(ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ)

Συγχαρητήρια

— Στο φίλο μας και συνδρομητή από τα πρώτα φύλλα της έκδοσής της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας» και αγαπητό συμπατριώτη (καθότι γαμπρό στο Ζαγόρι) **Μωυσή Ελισάφ**, τα πιο θερμά και ειλικρινή συγχαρητήρια για την επάξια εκλογή του στο θώκο του Δημάρχου Ιωαννίνων και καλή δουλειά για την παραπέρα ανέλιξη της όμορφης πόλης μας τα Γιάννενα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΙΛΕΖ

ΜΙΑ ΑΕΙΘΑΛΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΨΗΦΟΦΟΡΟΣ Η κυρία Ιουλία έγινε viral

Είναι 103 χρονών και πήγε να ασκήσει το εκλογικό της δικαίωμα αφηφώντας τη φθορά του αμείλικτου χρόνου, την κούραση των αναρίθμητων ημερών ζωής που μετρά, τη ρουτίνα και την ταλαιπωρία των τόσων εκλογικών αναμετρήσεων στις οποίες έχει συμμετάσχει (κάποιες φορές για να ψηφίσει και τον άντρα της). Η κυρία Ιουλία είναι ένα παράδειγμα προς μίμηση, χωρίς να το επιδιώκει. Ότι για εκείνη είναι αυτονόητο και υποχρέωσή της μεγάλη, για περίπου το 40% του εκλογικού σώματος, που δεν πήγε να ψηφίσει, δεν ήταν. Έτσι, η είδηση ότι με τη βοήθεια του γιου της έφτασε στο εκλογικό τμήμα και ψήφισε, όπως την ανέδειξε το *epirus post*, γρηγορά «έπαιξε» σε όλα τα κανάλια και η κυρία Ιουλία έγινε διάσημη.

Εμείς την ξέρουμε χρόνια και ακόμη περισσότερο αγαπάμε την οικογένειά της. Η κ. Ιουλία (σύζυγος ενός σπουδαίου δημάρχου στα Γιάννενα, του Σπύρου Κατσαδήμα) είναι ένας άνθρωπος γενναϊόδωρος, ευγενής και αισιόδοξος, όπως ήταν ο άντρας της. Η νύφη της, που την εκτιμά απεριόριστα, λέει συχνά ότι δεν έχει ακούσει ποτέ όλα αυτά τα χρόνια από το στόμα της κακή κουβέντα για κανέναν. Ο γιος της προχθές, βλέποντας τη δικαστική αντιπρόσωπο να παλεύει μόνη της με καταγραφές και ψηφοδέλτια, γύρισε τη μητέρα του σπíti και επέστρεψε για να βοηθήσει εθελοντικά, μένοντας στο εκλογικό τμήμα ως τις 4 το πρωί. Δεν θα του αρέσει που το γράφουμε αυτό σήμερα, αλλά οφείλουμε τα μικρά, ωστόσο, σπουδαία να τα προβάλλουμε, γιατί σπανίζουν και θάβονται κάτω από τα «μεγάλα» και ασήμαντα. Άνθρωποι με υψηλό αίσθημα καθήκοντος, παραδίδουν από γενιά σε γενιά μαθήματα ανθρωπιάς, ευγένειας και αξιοπρέπειας. Να τους μιμηθούμε. Κι εμείς και τα παιδιά μας.

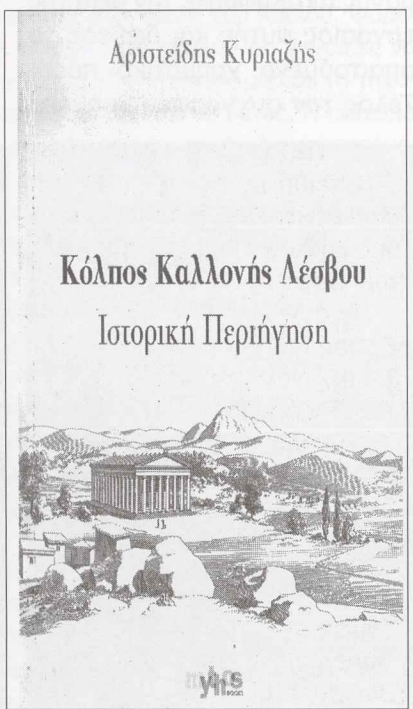
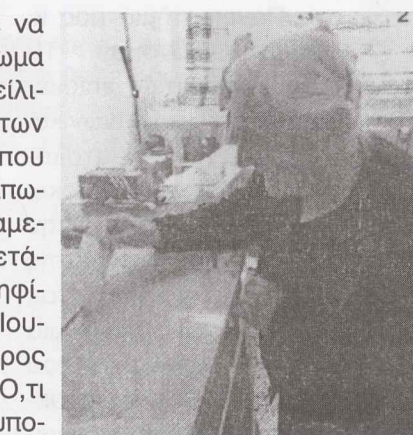
T.T.

BIBLIA

Ένα αξιόλογο πόνημα του φίλου μας καθηγητή από τα παλιά, όταν διακονούσε την εκπαίδευση στα Γυμνάσια των Γιαννίνων Αριστείδη (Αρη) Κυριαζή, Μυτιληναίο στην καταγωγή με τίτλο: «**Κόλπος Καλλονής Λέσβου, ιστορική περιγραφή**», αξιόλογο συμπλήρωμα στη βιβλιοθήκη μας. Η μεγάλη και πλούσια βιβλιογραφία του, δικαιολογεί και τον όρο αξιόλογο πόνημα και την πολύχρονη προσπάθεια για την συγγραφή του.

Στον αγαπητό μας φίλο τα πιο θερμά συγχαρητήρια κι όλες οι ευχές μας να είναι το βιβλίο του καλοτάξιδο.

Βασίλης Τζιόβας
Απόστολος Ντιναλέξης

ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ 26/5/19 και 2/6/19

Οι πληροφορίες μας προέρχονται από τον ημερήσιο τύπο και για τις 26/5/19 έχουμε γενικά τα εξής:

Εγγεγραμμένοι	8.054
Ψήφισαν	4.922
Άκυρα-λευκά	147
Έγκυρα	4.775

Η σχέση εγγεγραμμένων-ψηφισάντων στο Ζαγόρι παραμένει σχεδόν ίδια απ' το 2015 ως σήμερα.

Τον Γενάρη του 2015 ψήφισαν 4.479

Τον Σεπτέμβριο του 2015 ψήφισαν 4.233

Στις 26/5/19 ψήφισαν 4.922

Στις 2/6/19 ψήφισαν 3.690 γιατί το ενδιαφέρον ήταν μόνο οι Δημοτικές εκλογές. Για τις εκλογές του Μαΐου και του Ιουνίου 2019 ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα εξής: Το Δεμάτι είχε δύο εκλογικά τμήματα. Στο ένα εγγεγραμμένοι 304 και ψήφισαν 172 και στο άλλο εγγεγραμμένοι 371 και ψήφισαν 171. Στο Τσεπέλοβο εγγεγραμμένοι 432 και ψήφισαν 310. Ακολουθεί το Γρεβενί με 376 εγγεγραμμένους και 196 ψηφισάντες. Η Ποταμιά, κοντά στην Μπαλντούμα, είχε εκλογικό κέντρο με εγγεγραμμένους 25 και ψηφισάντες 24. Το επόμενο μικρότερο εκλογικό τμήμα ήταν ο Μανασής με 50 εγγεγραμμένους και ψηφισάντες 26. Τι συμβαίνει στο Ζαγόρι;

ΕΥΡΩΒΟΥΛΗ 26/5/19

Δεν έχουμε αποτελέσματα με αριθμό ψήφων από τον Δήμο Ζαγορίου, ούτε για τα κόμματα, ούτε για τους υποψηφίους. Περιοριζόμαστε να δημοσιεύουμε από το δίκτυο τα ποσοστά των κομμάτων στο Νομό Ιωαννίνων.

Νέα Δημοκρατία	32,76
ΣΥΡΙΖΑ	29,54
ΚΙΝΑΛ	9,43
ΚΚΕ	5,28
Χρυσή Αυγή	3,30
Μέρα 25	3,03
Ελληνική Λύση	2,73
Ποτάμι	1,30
Ένωση Κεντρώων	1,29

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ 26/5/19

Επειδή οι τίτλοι των παρατάξεων είναι μακροσκελείς δημοσιεύουμε το όνομα του υποψηφίου Περιφερειάρχη και τον αριθμό των ψήφων που έλαβε στο Δήμο Ζαγορίου: Αναγνώστου Κ. 39, Δημητρίου Δ. 368, Ζάφας Γ. 490, Ζήκος Ν. 88, Χαχρμάνης Αλ. 3.188, Νουτσόπουλος Κ. 31, Πρέντζας Γ. 168, Ριζόπουλος Σπ. 361.

Σύνολο ψήφων 4.733, άρα κάπου 189 άκυρα και λευκά.

ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ 26/5/19

Ανατ. Ζαγόρι εγγεγρ. 2.908 ψήφισαν 1.649
Κεντρ. Ζαγόρι εγγ. 2.371 ψήφισαν 1.455
Τύμφη εγγεγρ. 2.122 ψήφισαν 1.422
Πάπιγκο εγγεγρ. 347 ψήφισαν 213
Βωβούσα εγγεγρ. 306 ψήφισαν 183
Σύνολο εγγεγραμμένων 8.054

Σύνολο ψηφισάντων	4.922
Ελαβαν ψήφους:	
Σουκουβέλος Γεώργιος	1.843
Σπύρου Βασίλειος	1.507
Τσουμάνης Λεωνίδας	1.425
Σύνολο ψήφων	4.775,
άρα κάπου 147 άκυρα και λευκά	

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ από τις 26/5/19

Οι 17 Δημοτικοί Σύμβουλοι του Δήμου Ζαγορίου εκλέγονται με βάση τα αποτελέσματα της πρώτης Κυριακής και κάτω από τις δύσκολες διατάξεις του «Καλλικράτη» και του «Κλεισθένη». Οι Δημοτικοί Σύμβουλοι στο Δήμο Ζαγορίου είναι 17 σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού από το 2011. Αναλυτικότερα η εκλογική περιφέρεια Ανατολικού Ζαγορίου δικαιούται 6 έδρες, το Κεντρικό Ζαγόρι 5, η Τύμφη 4, το Πάπιγκο 1 και η Βωβούσα 1. Γιατί οι πρώην Δήμοι και οι Κοινότητες έμειναν εκλογικές περιφέρειες δεν το κατάλαβα ποτέ. Μήπως απ' τον αριθμό των εδρών θα έχουν ευνοϊκότερη μεταχείριση; Οι εκλογικές περιφέρειες ανααιρούν την συνένωση σε ένα Δήμο. Άλλωστε αδικούνται και κάποιες ισχυρές πρώην κοινότητες. Το Δεμάτι έχει έχει 675 ψηφοφόρους, το Τσεπέλοβο 432 και το Γρεβενί 376. Γιατί δηλαδή το Πάπιγκο με 347 ψηφοφόρους και η Βωβούσα με 306 ψηφοφόρους να έχουν δημοτικό σύμβουλο; Ένα άλλο θέμα που προκύπτει απ' τον «Κλεισθένη» είναι η συμπολίτευση και η αντιπολίτευση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Ο επιτυχών Δήμαρχος δεν έχει τυπική πλειοψηφία και οι αποφάσεις θα λαμβάνονται και με ψήφους απ' την αντιπολίτευση. Άρα πάμε σε περίοδο συναλλαγών, συνεργασιών, συναινέσεων και διενέξεων.

Από τα αποτελέσματα της πρώτης Κυριακής προκύπτει ότι εκλέγονται Δημοτικοί Σύμβουλοι οι εξής:

- 1) Τσουμάνης Γεώργιος
- 2) Ρούσκας Παναγιώτης
- 3) Περίστερης Αναστάσιος
- 4) Κίτσιος Ηλίας
- 5) Γκουρίδης Ανδρέας
- 6) Τσαπαρής Ιωάννης
- 7) Ααδίας Θεοχάρης

- 1) Σπύρου Βασίλειος
- 2) Τζόκας Σταύρος
- 3) Φερεντίνος Δημήτριος
- 4) Κούλας Κων.
- 5) Ράπτη Αγγελική

- 1) Τσουμάνης Λεωνίδας
- 2) Ζαρκάδας Ελευθέριος
- 3) Μαλανδράκης Ευτύχιος
- 4) Ράπτης Ηλίας
- 5) Τσουμάνης Αχιλλέας

ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΑΡΧΟΥ στις 2/6/19

Ο εκλεγείς Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γεώργιος Σουκουβέλος έλαβε ψήφους 1.870 και απέτυχε ο κ. Βασίλειος Σπύρου με ψήφους 1.749, δηλαδή διαφορά 121 ψήφοι. Αναλυτικότερα: Ανατολικό Ζαγόρι: Γ. Σουκουβέλος 564, Β. Σπύρου 731
Τύμφη: Γ. Σουκουβέλος 679, Β. Σπύρου 351
Κεντρικό Ζαγόρι: Γ. Σουκουβέλος 522, Β. Σπύρου 523
Βωβούσα: Γ. Σουκουβέλος 57, Β. Σπύρου 74
Πάπιγκο: Γ. Σουκουβέλος 48, Β. Σπύρου 70

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Εγκάρδια συγχαρητήρια στους Ζαγορίσιους υποψηφίους των τεσσάρων εκλογών. Στους επιτυχόντας και στους αποτυχόντας. Κατά την αρχαία ρήση «και ο ηττημένος νικητής είναι εφόσον αγωνίζεται». Στον Δήμαρχο, στους Δημ. Συμβούλους και στους Προέδρους των χωριών ευχόμαστε να κοιτάξουν τον τόπο μας με προσοχή και μεράκι και να δουλέψουν για την προκοπή του. Επίσης θερμά συγχαρητήρια στον Περιφερειάρχη μας κ. Αλέξανδρο Χαχρμάνη με την ευχή να διατηρήσει την αγάπη του και το ενδιαφέρον του για το Ζαγόρι.

ΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

Ανατολικό Ζαγόρι:

Ανθρακίτης: Σταμούλης Θρασύβουλος
Γρεβενίτι: Βοντίνας Μενέλαος
Δεμάτι: Ζιάβρας Χρήστος, Πρόεδρος,
Κατσέφτης Ιωάν., Κιτσάκης Νικόλ., Κοσμά Αριστούλα, Χαράλαμπος Ιωάννης, μέλη
Δόλιανη: Πανάγιος Ιωάννης
Ελατοχώρι: Οικονομίδης Νικόλαος
Ιτέα: Μαλάμης Ιωάννης
Καβαλλάρι: Θάνος Ιωάννης
ή Θάνου Πηνελόπη (κλήρωση)
Καρυές: Μπαλάσκας Βασίλειος
Καστανώνας: Καραγιάννης Ελευθέριος
Μακρίνο: Ζάνος Ηλίας
Πέτρα: Ζώμπρας Βασίλειος
Ποταμιά: Μήτσος Θρασύβουλος
Τρίστενο: Κυριάκης Αντώνιος
Φλαμπούραρι: Βλαχώνης Χρήστος
Βωβούσα: Τάσιος Ευλαλία

Κεντρικό Ζαγόρι

Άγιος Μηνάς: Στεργίου Σταύρος
Άνω Πεδιά: Παπιγκιώτης Παντελής
Αρίστη: Τσινάβος Κων/νος
Ασπράγγελοι: Κάτσογος Βασίλειος
Βίτσα: Βαδέκης Ευστάθιος
Δικόρυφο: Λέκκος Δημήτριος
Δίλοφο: Ιωαννίδης Αριστοτέλης
Διπόταμο: Φάκας Αγγελική
Ελάτη: Δεματάκης Βασίλειος
Ελαφότοπος: Τζόκας Κων/νος
Καλουτάς: Τενοπούλου Μαρίνα
Κάτω Πεδιά: Γκίκας Βαγγέλης
Μανασής: Ματσόπουλος Ιωάννης
Μεσοβούνι: Κοντανάσιος Χρήστος
Μονοδέντρι: Αρβανίτης Σπυρίδων
Πάπιγκο: Μπίτος Αθανάσιος

Τύμφη

Βραδέτο: Τσουμάνης Αναστάσιος
Βρυσοχώρι: Σιαμπίρης Κων/νος
Ηλιοχώρι: Παπανικολάου Αναστάσιος
Καπέσοβο: Ράπτης Πλάτων
Κήποι: Στεφανίδης Χαράλαμπος
Κουκούλι: Γόγγολος Λάμπρος
Λάιστα: Πιπίκος Γιώργος
Λεπτοκαρυά: Μητσιμάρης Βασίλειος
Νεγάδες: Βανακούλη Αριστέα
Σκαμνέλι: Τζιάσιος Χρήστος
Τσεπέλοβο: Βαγγέλης Δημήτριος
Φραγκάδες: Τάσιος Γιώργος

Επιμέλεια: Απόστ. Ντιναλέξης

Στοχασμός και αναφορά στο Σπύρο Μουσελίμη

Πατέρα σα σε σκέφτομαι και όπως στο νου σε βάζω
ετούτον κόσμο ντρέπομαι κάθομαι και στοχάζω
έχασε την αγνότητα, γίνκε παιδί διαβόλου
πάει η καλή συχνότητα εκείνη του συνόλου.

Πάει η πιτιά που έφκιανε, χλωρό τυρί τσαντίλας
πολλά καλά που έκανε γίν'καν βορά της νίλας
έχασε την αβρότητα ψωμί δεν τρώει καθαίο
νόθεψε την ποιότητα, του είναι του και τ' αύριο.

Δεν έχει τίτλο λάχαρο πήρε της μούργκας χρώμα
το χθες του και το αύριο τα 'θαψε μες το χρώμα
και περπατεί σαν ο λολός σ' άγνωστους δρόμους βγαίνει
ούτε γνωρίζει ο καφερός, δεν ξέρει που πηγαίνει.

Στείλε πατέρα αναφορά, μαζί με λίγο γιόσμο
ν' αλλάξει τούτη η φορά ν' αλλάξουμε τον κόσμο
να σμίξει γάλα με τυρί να κάνει γαλοτύρι
να γιν' η μπόρα μια γιορτή κι ο θρήνος πανηγύρι.

Θα 'θελα να 'ρθεις μια φορά πάλι να τραγουδήσεις
το στίχο στην αναφορά ήθελα να τον στήσεις
να μαθ' ο κόσμος κι ο ντουινιάς για τη ζωή της στάνης
για κείνα όπου πόνεσες κι ήθελες για να κάνεις.

Θέλω να μάθει ο μαχαλός όσοι θα μένουν πίσω
ποιος τροβαδούρος έγραψε τους στίχους για τη Χρύσω
κι αυτός δεν ήταν ο βαλμάς της νύχτας αγριοπούλι
ήταν εκείνος που για μας βγήκε στο καραούλι.

Τραγουδήσες με λυρισμό κι ανέβασες στα ύψη
τους στίχους σου με στοχασμό δίχως με σκέψης τύψη
ελεύθερος σαν άνθρωπος και σαν παιδί της στάνης
έζησες με τα πρόβατα έκανες και τσοπάνης.

Πνεύμα πηγαίο αθάνατο με τ' Όμηρου τη ρήση
στίχο γράφεις αθάνατο ιστορικά να ζήσει
για γίδια και για πρόβατα και για τις αναμνήσεις
βλαχούλα μου ροβόλατα να πας να τα σκαρίσεις.

Εσύ 'σουν στάνης το κυπρί και κώδωνας προβάτου
ήσουν μιας άνοιξης πουλί τύλιγμα ήσουν αβάτου
που μάζεψες με στο τσιαντί και στον τορβά της γνώσης
όλη τη νόση απτή σ' άλλους να παραδώσεις.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗ ΛΑΪΣΤΑ ΓΙΑ ΤΟ «ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Η Ένωση των Ζαγορισίων Αθηνών, ο
Σύνδεσμος των Ζαγορισίων Ιωαννίνων, ο
Πολιτιστικός Σύλλογος Λάιστας και ο
Δήμος Ζαγορίου διοργανώνουν την Κυριακή
11 Αυγούστου 2019 και ώρα 11.00 στην
πλατεία του χωριού της Λάιστας εκδήλωση
τιμής του περιοδικού «**Το Ζαγόρι μας**» για
την προσφορά του διαχρονικά στους απα-
νταχού Ζαγορίσιους.

Η εκδήλωση θα περιλαμβάνει ομιλίες,
ζαγορίσιους παραδοσιακούς χορούς και
ζαγορίσια εδέσματα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Γιώργος Δόσης
Η Γενική γραμματέας
Φρόσω Δρακοπούλου

Ήσουν αηδώνι ποταμιάς στριγαλινό σ' αγκάθι
έτσι σε γνώρισ' ο ντουινιάς, με τα πολλά σου πάθη
σαν τροβαδούρο της πενιάς και σαν αηδό της στάνης
στο πνεύμα όλων τριγυρνάς ποτές να μην πεθάνεις.

Σαν πατριώτης πέρασες κι ήσυχα βέρος, τίμιος
μπήκαν τα γίδια στο μαντρί είναι δικός σου ύμνος
ήσουν αλάτρης της ζωής και βόηθαγες ανθρώπους
κρουστάλλινο νερό πηγής επότίζες τους τόπους.

Στη σκέψη ήσουν λάγαρος και στο μυαλό καθρέφτης
σε λούμπας θόλωμα νερό σε βούρκωμα δεν πέφτεις
παντρεύεσαι με τη στροφή, κάνεις κουμπάρα μούσα
γεννάς πνευματική τροφή κοκκινομαγουλούσα.

Και κάνεις στίχο τη ζωή, του τσάρκου και της στάνης
και σαν της άνοιξης πουλί ένα τραγούδι κάνεις
γιατί δε φάν'κε η Χρύσω σου δεν πρόβαλλε στη στάνη
να ροβόλάει με κόκκινο της άνοιξης φουστάνι.

Και σ' άλλο στίχο θλιβερό που χάρου ήταν παρέα
καλοτυχιάς τη Χρύσω σου που πέθανε ωραία
γράφεις πως ήταν τυχερή κι ας ήτανε φεγγάρι
που πέθανε μες τον ανθό μες του μαγιού τη χάρη.

Μπήκαν τα γίδια στο μαντρί αθάνατο θα μείνει
θα τραγουδιέται εσαι κι θα γυρνάει στη μνήμη
κι η Χρύσω θα 'ναι ζωντανή νεράιδα θα περνάει
γοργόνα θαλασσόλυκη να ψιλοτραγουδάει.

Εσύ τροφή δεν έτρωγες χόρταινες με το στίχο
το δρόσισμα χαιρέταγες στο πνεύμα και τον ήχο
κι η μούσα που τη λάτρεψες έβγαίνει στο μαϊντάνι
κι αφού με σένα έτρωγε σ' έκανε Ταρινάνι.

Μούσα μου πλάνα γόησα που τις καρδιές σκαβώνεις
πολύ αργά σε νόησα το νου μου αναστατώνεις

ΝΕΟ Δ.Σ. ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Στις 10/2/19 στη Ριζάρειο στο Χαλάν-
δρι η Ένωση έκοψε την «Πίτα του Ζαγορί-
σιου» και διεξήχθησαν και αρχαιρεσίες.
Ήδη στις 19/2/19 το εκλεγμένο διοικητικό
συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα ως
εξής:

1. Πρόεδρος: Δόσης Γεώργιος από Πάπιγκο
2. Α' Αντιπρόεδρος: Χρόνη Αλεξάνδρα από Ελαφότοπο
3. Β' Αντιπρόεδρος: Σκούρτη Ελένη από Πάπιγκο
4. Γενική Γραμματέας: Δρακοπούλου Φρόσω από Ελαφότοπο
5. Ειδ. Γραμματέας: Γκογιάννος Προκόπιος από Ελαφότοπο
6. Ταμίας: Τσιατούρας Γιώργος από Πέτρα
7. Υπεύθ. Τύπου: Σιούλας Ιωάννης από Γρεβενίτι
8. Υπεύθ. Πολιτιστικών: Σιούτη Θεανώ από Δόλιανη
9. Υπεύθ. Δημ. Σχέσεων: Χατζαρόπουλος Δημήτριος από Βίτσα

πετιέσαι και τραντάζεσαι και σκάνεσ' απ' τον ύπνο
πολλά στο νου φαντάζεσαι και λες ορθή στον ξύπνιο.

Σαγίνεψες και σκλάβωσες τον έκανες και βλάμη
το Μουσελίμη λάβωσες ποίημα να σε κάνει
και σε τραγούδησε αγνά κέραια δίχως ρίσκο.
που στων αοιδών τα τωρινά, όμοιο γραπτό δε βρίσκω.

Μπήκαν τα γίδια στο μαντρί το τραγουδούν αγρότες
κάθε τσοπάνος την αυγή... ποιμενικές οι νότες
έμεινε κι ειν' αθάνατο, Ομήρου Ιλιάδα
τραγούδησε και τραγουδά παντοτεινά η Ελλάδα.

Σε σένα πέφτει και σωστά κι άλλος μεγάλος λόγος
βγάζεις αρχαία μυστικά, γίνεες αρχαιολόγος
γυρίζεις χώρους περπατάς, άγνωστα να καλύψεις
σε δύσβατα εσύ πατάς, κάνεις ανακαλύψεις.

Και δίνεις φως στη Φωτική και στο Νεκρομαντείο
που μέχρι τις ημέρες Σου ήτανε στο αρχείο
αρχαία Ελα, Φωτική, Κασιώπη, Παλαιοχώρα
και τόσα αναριθμητα βγήκαν ξανά στη φόρα.

Έγραψες για τον Κίχυρο και για τη Μονοβύζα
συνολικά για Ήπειρο πολλές γραφές σου είδα
απλόχερα μας δώρισες αμέτρητες σελίδες
τίποτα δε λειδώρησες μόνο μπροστά μας πήγες.

Η προσφορά σου είναι σταθμός, έγραψες ιστορία
το κάθε τι σου ορισμός κι όχι μια θεωρία
ακούραστος με υπομονή αλλά και σωφροσύνη
έσυρες μόνο το γυνί κι ο σπόρος σου θα μείνει.

Ήσουν αγνός και λάγαρος προβάτου ήσουν γάλα
του κόσμου τα προβλήματα μικρά μα και μεγάλα
τα πρόβαλες, μελέτησες, μ' όλη τη μαθητεία
και λογικά απαίτησες από την πολιτεία.

Όπου δεν ήταν λογική ούτε σωστή στην πράξη
λειτούργησε αρνητική τους δρόμους σου 'χε φράξει
μ' αγκάθια και με πάλιουρα στοιβάζοντας και χρώμα
ξεπούλησε με τάλιρα τον τιμημένο αγώνα.

Ήσουν α δώρο του θεού παντάνασσας καμάρι
δε γίνεες σπιούνος κανενού, ήσουν παλικάρι.
Ξενύχτιες, περπάτησες κι' όργωσες αμπελώνες
για μας επρωτοστάτισες κι έστησες παρθενώνες.

Μπήκαν τα γίδια στο μαντρί του Σπύρου Μουσελίμη
είναι σμηλάρι και κεντρί, πόνος γλυκός θα μείνει
κι η Χρύσω Κίρκης η μορφή παραμυθίου μια πλάντρα
θα ροβολάει καμαρωτή στη στάνη της για πάντα.

Γιώργος Σπ. Μουσελίκης

Έρχονται τα πανηγύρια μας

Στον τόπο μας πανηγύρι
είναι αυτό που οργανώνε-
ται και διεξάγεται στο μεσοχώρι
κάθε χωριού με κλαρίνα και
χορό. Τούτο σε αντιδιαστολή με
τα θρησκευτικά πανηγύρια, δη-
λαδή αυτά που γίνονται συνή-
θως σε μοναστήρια, όπου το λό-
γο έχει η μοναστηριακή επιτρο-
πή που κανονίζει και τις λεπτο-
μέρειες.

Τι γίνεται όμως με τα πανη-
γύρια των χωριών; Γιατί φτάσα-
με στην σημερινή κατάσταση;
Γιατί εγώ παρατηρώ μια παρακ-
μή; Παρακμή πολιτιστική σήμε-
ρα που τα υλικά αγαθά είναι σε
αφθονία. Αυτοκίνητα, ψυγεία,
ψησταριές, τρόφιμα κλπ. για να
φας και να πεις στο πανηγύρι.
Μήπως επειδή μπουχτίσαμε από
διασκέδαση; Μήπως επειδή μα-
ζευτήκαμε στα αστικά κέντρα;
Μήπως απ' το πανηγύρι έλειψε
το αγνό ερωτικό στοιχείο; Μή-
πως έλειψε η κοινωνική και συγ-
γενική επαφή; Μήπως επειδή η
διοργάνωση και διεξαγωγή είναι
σε λάθος δρόμο;

Παλιότερα αρμόδιος και
υπεύθυνος ήταν ο πρόεδρος της
κοινότητας. Αρμοδιότητες: α) να
κλείσει το τακίμι που θα παίξει
για δυο ή τρεις μέρες. Ο πρόε-
δρος έπαιρνε ενέχυρο το δα-
χτυλίδι του κλαρινίστα αρχηγού
της παρέας. Το βάρος της συμ-
φωνίας είχε ο αρχηγός κι από
κει και πέρα ό,τι ρευστό έπεφτε
απ' τους χορευτές. β) να ορίσει
επιτροπή για την σειρά στο χο-
ρό για κάθε μέρα. Η επιτροπή
κανόνιζε την σειρά των χωριών,
τον αριθμό των χορευτών και
τον αριθμό των τραγουδιών. γ)
να κανονίσει την χρήση της
πλατείας από τα γύρω μαγαζιά
κι από φερτούς μικροπωλητές.
Θυμάμαι χαλβά σκεπαρνίσιο και
ρεβανί σε ταψί. δ) να εξασφαλί-
σει φαγητό και ύπνο για τους
οργανοπαίχτες.

Οι λαογράφοι μας τα διέσω-
σαν όλα αυτά εκτενώς και περι-
γράφουν χαρούμενα και εντυ-
πωσιακά γλέντια. Οι οργανοπαί-
χτες καλοί στην εκτέλεση των
τραγουδιών, οι χορευτές άρι-
στοι, ο κόσμος ακούει και βλέ-
πει και ευφραίνεται. Εδώ θα επι-
μείνω στο στήσιμο των μεγαφώ-

νων σήμερα που χαλούν την
ποιότητα, αλλά και στο γεγονός
ότι η μπίρα και το σουβλάκι χά-
λασαν τα πανηγύρια. Το τσίπου-
ρο, το κρασί, το αρνί, το κοκο-
ρέτσι, οι πίτες, το τυρί, το γαλο-
τύρι –όλα ντόπια– είχαν άλλη
επίδραση και δημιουργούσαν
άλλη διάθεση.

Ήρθαν οι πολιτιστικοί σύλλο-
γοι και ανέλαβαν την διοργάνω-
ση των πανηγυριών. Οι πρόε-
δροι απαλλάχτηκαν από ένα
βάρος και με μια γραπτή ανακοί-
νωση μετέθεταν τις ευθύνες. Οι
σύλλογοι οργάνωσαν και χο-
ρευτικά τμήματα που εμφανίζο-
νταν στην αρχή του γλεντιού κι
ήταν δείγμα της δουλειάς που
γίνονταν. Άλλοι σύλλογοι είχαν
τεράστια επιτυχία κι άλλοι ακο-
λουθούσαν. Φτάσαμε κάποτε
και στην εποχή που ένας σύλλο-
γος καλούσε στο πανηγύρι του
χωριού να εμφανιστούν και χο-
ρευτικά τμήματα συλλόγων από
άλλα γειτονικά χωριά. Μια συν-
εργασία εποικοδομητική, που
προήγε την παράδοση, που έ-
σμιγε τους νέους, που τους
έδενε με τον τόπο τους. Συνε-
ργασία που ευχαριστούσε θεα-
τές-ακροατές. Καλόπιστα γίνο-
νταν και σύγκριση των χορευτι-
κών τμημάτων των συλλόγων.
Φυσιολογικά ήρθαν και οι παν-
ζαγορίσιες χορευτικές εκδηλώ-
σεις όπου συμμετείχαν όλα τα
χωριά. Εκεί γίνονταν το σώσε.
Επιτροπές να βραβεύσουν και
να επαινέσουν. Καλύτερα χόρε-
ψε το Τσερβάρι!!! Τις καλύτερες
στολές –αντρικές και γυναικεί-
ες– είχε το Καπέσοβο!!! Εντυ-
πωσιακό, χαρούμενο, εκδηλωτι-
κό το χορευτικό τμήμα της Βω-
βούσας!!! Αποκαλυπτικές οι
φουστανέλες!!!

Και ήρθε η εποχή των τριών
Δήμων του Ζαγορίου. Καταργή-
θηκαν τα κοινοτικά συμβούλια
και οι πολιτιστικοί σύλλογοι σε
πτώση. Κι ακολούθησε οικονομι-
κή κρίση που τα σκάτωσε. Και
τα μέλη των συλλόγων διαγρά-
φονταν λόγω συνδρομής. Κι
ανέβηκαν οι απαιτήσεις των
οργανοπαιχτών. Ποιος θα πλη-
ρώσει το τακίμι που θάρθει, ο
σύλλογος ή οι επιχειρηματίες;
Ποιος θα δώσει προκαταβολή

στο κλαρίνο; Μήπως πρέπει να
ενισχύσει ο Δήμος τον σύλλογο
για την διεξαγωγή του πανηγυ-
ριού; Ποιοι επιχειρηματίες θα
βγάλουν τραπέζια στο μεσοχώ-
ρι; Τα κοινοτικά καταστήματα
που είναι μισθωμένα έχουν πε-
ρισσότερα δικαιώματα; Σε κά-
ποιο χωριό ο πρόεδρος μοίρασε
το μεσοχώρι με κιμωλία ανάλο-
γα με την συμμετοχή των επι-
χειρήσεων στα έξοδα για τους
οργανοπαίχτες. Σ' άλλο χωριό
κλήθηκαν δυο τακίμια και το
πανηγύρι έγινε σε δυο σημεία
με τους χωριανούς μοιρασμέ-
νους. Σε άλλο χωριό η γκρίνια
οδήγησε στην ματαίωση του
πανηγυριού.

– Μωρ' Κώτσιο, γιατί στον
άλλο παίξατε περισσότερα τρα-
γούδια και τον θ'κό μ' τον κόψα-
ταν γρήγορα;

–Α! Να σ' πω κυρα Γιώργαι-
να. Ο άλλος είχε εισιτήριο από
δω ως τ'ν Αθήνα, ο θ'κός ως τ'
Αγρίνιο!!!

Κι ο Κώτσιος έφτιαχνε και
στιχοπλάκια ονομαστικά στους
χορευτές. Το κέφι, το αλκοόλ, η
νύχτα, οι δραχμές, όλα αυτά τα
στοιχεία γίνονταν τρίφτα. Κι
έφτανε ο Γρηγόρης ή ο Λευτέ-
ρης να λύνουν το κλαρίνο στα
δύο ή να παίζουν στ' αυτί του
χορευτή. Κι ο Ζιούλης με το
ντέφι του ν' ακολουθεί τα βήμα-
τα του καλού χορευτή ή να προ-
σπαθεί να στρώσει τον άπειρο
χορευτή. Κι έρχονταν η ώρα
που το γύριζαν στα ευρωπαϊκά.
Τα ζευγάρια λικνίζονταν με
βαλς ή ταγκό. Και φώναζε σε
λίγο ο επίτροπος επί του χορού:
– Μάντζερ αλλάξατε ντάμας!!!

Δεν πρέπει να ξεχάσω και
την έναρξη του πανηγυριού με
τραγούδια της ψάθας ή καθιστι-
κά. Ακούγαμε τον «Ασίκη» κι
όλη την σειρά των τραγουδιών.
Όσο προχωρούσε ανέβαινε το
κέφι κι οι χορευτές αφήναν τα
πεζούλια και τους καναπέδες κι
έβγαζαν τα σακάκια. Και τρα-
γουδούσε όλο το τακίμι. Κι έ-
λεγε ο μεθυσμένος Κώτσιος:

– Να την έχω καλοκαίρι με τα
χιόνια τα πολλά!!! Την ξανθούλα
ντε!!! Κι ύστερα:

– Μαύρα μάτια πώχεις κόρη,
φαίνετ' είσ' απ' το Ζαγόρι!!!

Κι έβγαζαν και τα παπούτσια
κι έρχονταν το μπουκάλι με το
τσίπουρο να πιουν όλοι απ' τον
κορυφαίο ως τον τελευταίο με
ένα ποτήρι.

Τελειώνοντας ομολογώ ότι
δεν έχω προτάσεις για το μέλ-
λον. Καταγράφω ό,τι έρχεται
απ' το παρελθόν, απ' την παρά-
δοση, απ' τον πολιτισμό μας.
Θεωρώ ότι τα πανηγύρια τότε
είχαν νόημα και ουσία. Ήταν
καθρέφτης του Ζαγορίου.

Καλό καλοκαίρι Ζαγορίσιοι
στα χωριά μας και καλά πανηγύ-
ρια!

Απόστολος Ντιναλέξης

Ο Δήμος Ζαγορίου στηρίζει ή συνδιοργανώνει πλήθος εκδηλώσεων και αυτό το καλοκαίρι

► Υπογράφεται η σύμβαση Περιφέρειας Ηπείρου - Αναδόχου για το έργο «Κατασκευή γέφυρας στο Καβαλλάρι» στη θέση του «Μεγάλου Γεφυριού» που κατέρρευσε το 2004. Ο προϋπολογισμός ανέρχεται στα 378.000 ευρώ.

► Υποβάλλεται στο πρόγραμμα «Φιλόδημος» πρόταση για τρία σημαντικά έργα: α) Αποπεράτωση κτιρίου Κοινοτικού Καταστήματος – Αγροτικού Ιατρείου Βωβούσας β) Αποπεράτωση κτιρίου Πνευματικού Κέντρου Μηλιωτών και δημιουργία Κέντρου Τρούφας και Μανιταριών και γ) Προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή, μεταφορά και τοποθέτηση στεγάστρων για την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού.

► Διαμαρτυρία προς το Κτηματολόγιο για τα λανθασμένα διοικητικά όρια των κοινοτήτων με συνέπεια οι δηλούντες να πληρώνουν και άλλο παράβολο.

► Επαναφορά του αιτήματος προς το Υπουργείο Εσωτερικών να αναγνωριστούν ως «Μαρτυρικά χωριά» κι άλλες οκτώ κοινότητες δηλαδή: Καστανάνας, Ανθρακίτης, Καρυές, Δεμάτι, Πέτρα, Φραγκάδες, Λάιστα, Βρυσσώρι.

► Αυξημένη επισκεψιμότητα τις ημέρες του Πάσχα και την Πρωτομαγιά στο Ζαγόρι. Πλήθος επισκεπτών, αλλά και αποδήμων που επέστρεψαν για να γιορτάσουν στα χωριά τους. Παρατηρήθηκε και κίνηση ξένων επισκεπτών από Ισραήλ, Ιταλία και Γαλλία. Ικανοποίηση από τα καταλύματα και από τα καταστήματα εστίασης.

► Ανεξήγητη επίθεση στο γεφύρι Καμπέρ Αγά. Γκρεμίστηκε τμήμα του πέτρινου πεζουλιού ίσως για κρυμμένες λίρες.

► Στις 6-5-19 στο Δημαρχείο

πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με πρωτοβουλία της «Ένωσης Τουριστικών Επιχειρήσεων Ζαγορίου» με θέμα την λειτουργία Γαστρονομικής Κοινότητας σε συνεργασία με τους ντόπιους παραγωγούς και την υποστήριξη του Δήμου Ζαγορίου.

► Το Υπουργείο Υποδομών ικανοποίησε το αίτημα για την σύνδεση του Κεντρικού Ζαγορίου με την Εγνατία, δηλαδή ο άξονας Κήποι-Μηλιωτάδες. Θα διατεθεί πίστωση 350.000 ευρώ για την σύνταξη της σχετικής μελέτης. Το έργο θα εκτελεστεί από την Περιφέρεια Ηπείρου επειδή ο άξονας είναι επαρχιακή οδός. Άλλωστε και η Περιφέρεια Ηπείρου είναι σύμφωνη με το αίτημα αυτό.

► Τα Άνω Πεδινά φιλοξένησαν και φέτος την «Ιλη Ηπειρωτική Γιορτή Μανιταριού» στους χώρους της Λαμπριαδείου Σχολής. Οι εκδηλώσεις διεξήχθησαν στις 7 και 8 Ιουνίου με επιτυχία.

► Συνδιοργάνωση από το Δήμο και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Τσεπελόβου «Αναστάσιος Τσουφλής» της εκδήλωσης για τα γυρίσματα της γνωστής εκπομπής της EPT 3 «**Κυριακή στο Χωριό**». Τα γυρίσματα θα πραγματοποιηθούν την Κυριακή 30 Ιουνίου στην Κεντρική πλατεία του Τσεπελόβου.

► Διοργάνωση της καθιερωμένης ετήσιας εκδήλωσης «**Ημέρα Μνήμης Ζαγορίου**» στις 14 Ιουλίου στο Γρεβενίτι, για την επέτειο της καταστροφής των χωριών της περιοχής και τις εκτελέσεις αμάχων κατά την περίοδο της Γερμανικής κατοχής 1941-44. Την ίδια μέρα θα διοργανωθεί ο 2^{ος} Ποδηλατικός αγώνας αφιερωμένος στη «Ημέρα Μνήμης Ζαγορίου», με

τον τίτλο «**Greveniti Bike**» ο οποίος θα ακολουθήσει μια διαδρομή από Μαρτυρικά Χωριά του Ζαγορίου με αφετηρία και τερματισμό το Γρεβενίτι.

► Συνδιοργάνωση των εκδηλώσεων «Καλοκαίρι 2019 Γρεβενιτίου» (Greveniti Residency) με τον Μορφωτικό Αναπτυξιακό Σύλλογο Γρεβενιτίου το διάστημα 13-20 Ιουλίου.

► Συνδιοργάνωση με την AMKE STILLANDMOVING του **Φεστιβάλ Βοδούσας** από 13 έως 20 Ιουλίου.

► Διοργάνωση από το Δήμο του **Τουρνουά Ποδοσφαίρου Ζαγορίου** για το φετινό καλοκαίρι. Πρόκειται για μια διοργάνωση χρόνων με τη συμμετοχή ομάδων από νέους των χωριών του Δήμου αποκλειστικά.

► Παραχώρηση της χρήσης του Γυμνασίου και της Μαθητικής Εστίας Τσεπελόβου καθώς και της κεντρικής πλατείας των Κήπων για τις ανάγκες της διοργάνωσης του κορυφαίου αγώνα ορεινού τρεξίματος της Ελλάδας «**Zagori Mountain Running 2019**», που θα πραγματοποιηθεί στις 19-21 Ιουλίου.

► Συνδιοργάνωση με τον Αθλητικό Όμιλο Ελαφοτόπου του **μίνι τουρνουά μπάσκετ 3X3** το οποίο να συμμετάσχουν 32 ομάδες μπάσκετ από τα γύρω χωριά, τα Γιάννινα αλλά και από όλη την Ελλάδα. Φέτος θα πραγματοποιηθεί και τουρνουά ομάδας U18 παράλληλα με το πρωτάθλημα αντρών. Η συμμετοχή στο πρωτάθλημα U18 υπολογίζεται σε 16 ομάδες. Συνολικά η συμμετοχή αναμένεται να φτάσει στις 48 ομάδες με 200 αθλητές από όλη την Ελλάδα.

► Χορήγηση άδειας διεξαγωγής και διέλευσης για τον αγώνα ποδηλασίας βουνού με την ονομασία «**Protect Aaos MTB Ultra 2019**». Ο αγώνας θα πραγματοποιηθεί για 7^η συνεχή χρονιά στην περιοχή του Ανατολικού Ζαγορίου και εντός των ορίων του Πάρκου Β. Πίνδου και των Νομών Ιωαννίνων και Γρεβενών με σημείο εκκίνησης και τερματισμού την Βωβούσα στις 31 Αυγούστου και 1 Σεπτ/βρίου.

► Συνδιοργάνωση με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Ένωση Προφορικής Ιστορίας και Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας) του 1^{ου} **Θερινού Σχολείου για την προφορική ιστορία, στο Τσεπέλοβο**. Πρόκειται για πρωτοβουλία του αναπληρωτή καθηγητή του παραπάνω τμήματος Βασίλη Δαλκαβούκη, τέως δημοτικού συμβούλου Ζαγορίου. Η διάρκεια του Θερινού Σχολείου θα είναι από 8 έως και 17 Ιουλίου και θα ληφθούν συνεντεύξεις για την μετανάστευση των δεκαετιών 1950-1970. Το υλικό που συγκεντρωθεί θα δημοσιευθεί και αρχειοθετηθεί.

► Συνδιοργάνωση, με την Ένωση Ζαγορισίων, το Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγορισίων και τον Ορειβατικό Σύλλογο Λάιστας, εκδήλωσης στη Λάιστα στις 11 Αυγούστου η οποία θα είναι αφιερωμένη στην Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου (ΙΛΕΖ) και στο περιοδικό «**Το Ζαγόρι μας**» που εκδίδει.

► Στήριξη του **Zagori Arts Festival** που πραγματοποιείται το Σαββατοκύριακο 15&16 Ιουνίου στους Νεγάδες, καθώς και του φεστιβάλ Κινηματογράφου **ZAGORIWOOD** που διοργανώνεται για 10^η χρονιά, 8 έως 21 Ιουλίου 2019 στα Κάτω Πεδινά.

Με τη συμμετοχή έξι ομάδων...

Από 13 Ιουλίου έως 17 Αυγούστου η 21η Ποδοσφαιρική Συνάντηση Ζαγορίου

A Όμιλος

A1 Τσεπέλοβο
A2 Καπέσοβο
A3 Πάπιγκο

B Όμιλος

B1 Κουκούλι
B2 Βρυσσώρι
B3 Ελατοχώρι

Ιούλιος

Σάββατο 13 Κουκούλι-Ελατοχώρι

Κυριακή 21 Τσεπέλοβο-Καπέσοβο
Σάββατο 27 Βρυσσώρι-Ελατοχώρι
Κυριακή 28 Τσεπέλοβο-Πάπιγκο

Αύγουστος

Σάββατο 3 Κουκούλι-Βρυσσώρι
Κυριακή 4 Καπέσοβο-Πάπιγκο
Ημιτελικοί-Αύγουστος
Σάββατο 10 2Α-1Β
Κυριακή 11 1Α-2Β
Τελικός: Σάββατο 17 Αυγούστου

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Γράφει ο Τσεργιογιάννης Θεόδωρος
Συντ/χος δάσκαλος

Πάει! Έφυγε! Και ο Σάββας!

Αυτά μονολογούσαν, φίλοι-γνωστοί και συγγενείς στις 15-4-2019 στον προαύλιο χώρο του Αγίου Νικολάου Κοπάνων Ιωαννίνων.

Η θλίψη όλων ήταν ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους, σαν κάτι πολύ σπουδαίο να χάνανε, και δεν είχαν άδικο. Έφυγε ο Σάββας! Ένας ακόμη συγχωριανός-φίλος και συνάδελφος, της χρυσής «παρέας-νεολαίας» Μονοδενδρίου της 10ετίας του '60. Έφυγε για το αγύριστο ταξίδι. Κάθε χρόνο και λιγοστεύουν οι Μονοδενδρίτες της παλιάς... φρουράς! Πολύχρονη η προσφορά του και η παρουσία του στην Κοινωνία και ειδικότερα στη Δημοτική Εκπαίδευση.

Δάσκαλος με άριστη παιδαγωγική κατάρτιση διαπαιδεύησε εκατοντάδες Ελληνόπουλα και πολύ δίκαια απέκτησε το σεβασμό και την αγάπη των μαθητών και την ειλικρινή αναγνώριση της Κοινωνίας. Χαρακτήρας ευχάριστος, αλλά και σοβαρός, ευγενής, γαλήνιος, ειλικρινής, εξέπεμπε αυτοσεβασμό. Καλοσυνάτος, κέρδιζε την αγάπη των άλλων.

Η παρουσία του γέμιζε το χωριό μας και την παρέα μας. Αγαπούσε με πάθος το χωριό του Μονοδένδρι και το Ζαγόρι. Εύρισκε πάντα τον τρόπο, να παρατείνει την παραμονή του στο χωριό. Του άρεσε η ζωή στο χωριό. Η καθημερινή συναναστροφή με τους συντοπίτες του και η ενασχόληση με τη συλλογή λαογραφικών στοιχείων, πλούτισαν αρκετά το μεγάλο κεφάλαιο της Λαϊκής παράδοσης και Ιστορίας του Ζαγορίου.

Δάσκαλος οξυδερκής και βαθυστόχαστος. Διάκονος ιδεών και αρχών ανέσερνε (έβγαζε) από την αχλή της μνήμης τα βήματα και τα βιώματα της παράδοσης. Φιλομαθής με πνευματικές ανησυχίες ο Σάββας, δεν έπαυε να ερευνά, παλιά αρχαία και λαϊκές συλλογές.

Ενασχολούμενος με τα κοινά για την πολιτιστική άνοδο του Ζαγορίου, υπήρξε επί σειρά ετών Αντιπρόεδρος του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας». Αγαπούσε αυτό που έκανε. Η προσωπικότητα του ανθρώπου διδάσκει από μόνη της. Όποιος γνώρισε το Σάββα διαπίστωσε ότι, με την κοινωνική, πνευματική και συγγραφική του δραστηριότητα, άφησε ανεξίτηλα τα ίχνη του στα πολιτιστικά και ανθρώπινα πράγματα του χωριού του και του Ζαγορίου. Έφυγε αφήνοντας πίσω του ένα μεγάλο κενό στη μικρή κοινωνία του χωριού μας.

Κατά τα τελευταία χρόνια της ζωής του, ο Σάββας παρά τα προβλήματα της υγείας του βοήθησε όσο μπορούσε για τη συνέχιση της κυκλοφορίας του περιοδικού το «ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ». Όλοι εμείς που υπήρξαμε για χρόνια, φίλοι, γνωστοί και χωριανοί, θα τον θυμούμαστε για πάντα και η παρουσία του θα γεμίζει την παρέα μας.

Αγαπητέ μας Σάββα! Αναπαύσου στον παράδεισο της Χριστιανικής αιωνιότητας. Για μας τους εναπομείναντας θα αποτελείς το παρόδειγμα του καλού φίλου, του καλού χωριανού, του καλού συναδέλφου... Θα μας λείψεις Σάββα!

Θεόδωρος

ΣΤΗΝ ΚΥΡΑ-ΚΟΥΛΑ ΜΟΥ

Ήσουν σεβαστή και πολυαγαπημένη γιατί ήσουν η Αλήθεια. Με το γνήσιο λόγο, με το Ζαγορίσιο και Γιαννιώτικο γλωσσικό ιδίωμα, πάντοτε από καρδιάς και πάντοτε «με καλή πρόθεση» χωρίς ωραιοποιήσεις απλά, αγνά, αφαισώδωτα και που δεν μας σεργιάνισε και τι δεν μας μολόγησες απ' τα Γιάννενα του πατερούλη σου, ως το Καπέσοβο της μάνας σου της Ζαγόρας.

Τα γραπτά σου ανασταίνουν μια εποχή, έναν κόσμο απλό με αρχές, με σέβας, με τρόπο, γιορτές και καθημερινές έναν κόσμο που έφυγε και δεν θα ξαναγυρίσει και που δεν έχει καμιά σχέση με τον δικό μας το σημερινό.

Ασκόλαγοι οι σιακάδες και μεις σε καρτερούσαμε και ρουφούσαμε τα γραφόμενά σου, την αλήθεια σου. Εσύ όμως άλλαξες δρόμο. Κι έτσι ξαφνικά κι απρόσμενα αποφάσεις να «σκολάσεις».

Πέταξες για άλλους κόσμους κι άλλους ουρανούς για να καλοανταμώνεις τους αγαπημένους που σε καρτερούσαν στην οξωπόρτα κι όλους όσους κατά καιρούς ζωντάνευες στα γραπτά σου.

Και μας άφησες να ψάχνουμε στην εφημερίδα σου τον «Πρωινό Λόγο», μήπως άλλαξες σελίδα.

Όμως εγώ έχω ένα παράπονο, γιατί με ξεγέλασες! Στο τηλέφωνο

σου είχα υποσχεθεί ότι θαρχόμουν την Κυριακή να σε δω και να κουβεντιάσουμε. Ήθελα τόσο την χρυσή σου την κουβέντα και τη συμβουλή σου. Χάρηκες πολύ! «Θα σε καρτεράω Λένκω μούπες». Ετοιμάστηκα κι εγώ, χαρτιά, μολύβια, κασετόφωνο να σ' έχω για πάντα κοντά σα ζωντανή.

Σου πήρα κι ένα κ'τί λουκούμι απ' του Βελογιάννη για το Ζαγορίσιου φέρισμου. Εσύ όμως έφυγες και με ξεγέλασες!

Σαν κεραυνός έπεσε η είδηση του θανάτου σου το πρωί της Κυριακής. Δεν ήταν δυνατόν. Έκλαψα κρυφά και φανερά γιατί σε σεβόμουν, σ' αγαπούσα, σε θαύμαζα, σ' είχα δασκάλα μου κι εσύ συχνά μούλεγε: «Θα σ' αφήκου στου ποδάρ'μ Λένκω μ'».

Κι όμως έφυγες, χωρίς να μου κάνεις «ένα νόημα» να μου ... κλείσεις του μάτ'... Σ' αποχαιρέτησα με πόνο στον Αη Νικόλα.

Το κ'τί με τα λουκούμια τ' άφκα πάνω στο μνήμα να περνάει ο κόσμος και να γλυκαίνεται.

Και κοίτα, Κυρά Κούλα μου, μην αρχιρίκς κ' αυτοί τα γκιζερίσματα και τα σιαχλία γιατί ο Άγιος Πέτρος δεν ξέρ' από Ζαγορίσιες «φιλοπροσωπίες» κι θα σ'βάλ πιπέρ' στ' γλώσσα.

Να λαρώσεις τώρα αξέχαστη στην αγκαλιά των δικών σου.

Ελένη Δούβλη

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

Έφυγε πλήρης ημερών την 5η του περασμένου Απριλίου, ένας εκλεκτός Πανωσουδενιώτης, ο Αρεοπαγίτης Βασίλης Λαμπρίδης.

Γιος του διακεκριμένου Λυκειάρχη, του αιμνήστου Ζαγοριοιολάτρη Στάθη Λαμπρίδη, μακρινός απόγονος του αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου Νικολάου Ιωαννίδη αλλά και στενός συγγενής του δικού μας ιατροφιλοσόφου Ιωάννη Λαμπρίδη, υπήρξε άξιος συνεχιστής της λαμπρής οικογενειακής του παράδοσης.

Ο Βασίλης Λαμπρίδης, εμβληματική Ζαγορία προσωπικότητα, γεννήθηκε το 1928 στο Δελβινάκι Πωγωνίου, τόπος στον οποίο υπηρετούσε ο φιλόλογος καθηγητής πατέρας του (Γυμνάσιο Πωγωνιανής) και η ευγενική δασκάλα μητέρα του, βορειοηπειρωτικής καταγωγής, Αλεξάνδρα.

Ο Βασίλης Λαμπρίδης μετά την αποφοίτησή του από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, είχε μία πολύ επιτυχημένη αλλά περιπετειώδη υπαλληλική σταδιοδρομία. Ξεκίνησε σαν ειρηνοδίκης στη Μονεμβασία, έγινε γρήγορα πρωτοδίκης, απολύθηκε από τη Χούντα, επανήλθε μετά τη μεταπολίτευση για να ανέλθει αξιοκρατικά στην κορυφή της δικαστικής πυραμίδας.

Ο Βασίλης Λαμπρίδης υπήρξε εξάιρετος δικαστής. Αδέκαστος κριτής, διακρίθηκε για το ήθος του, την ευθυκρισία και την ορθότητα των αποφάσεών του ως δικαστής.

Το δόγμα του ήταν, όπως συχνά μου έλεγε, πως ήταν προτιμότερο να αδικώσες έναν ένοχο παρά να καταδικάζεις έναν αθώο. Τη δικαστική του σταδιοδρομία σφράγισε η συμμετοχή του στις κορυφαίες δίκες του αιώνα του Λαμπράκη και του Ανδρέα Παπανδρέου.

Ο Λαμπρίδης εκτιμήθηκε για το ήθος, την ακεραιότητα του χαρακτήρα του αλλά και για τις σπάνιες πνευματικές του αρετές και οριότητα από τους πρώτους ως μέλος του ΑΣΕΠ αλλά και πρόεδρος του Ραδιοηλεκτροπικού Συμβουλίου, από το οποίο και παραιτήθηκε έπειτα από επιτυχημένη διετή θητεία, γιατί ακέραιος όπως ήταν, αρνήθηκε να συμβιβαστεί με σκοπιμότητες.

Σαν άνθρωπος υπήρξε ξεχωριστός. Υπεύθυνος πολίτης με σταθερές ελληνοχριστιανικές καταβολές. Σοβαρός και αυστηρός με τον ίδιο τον εαυτό του, συνεπής και ανυποχώρητος στις ιδέες και τα ιδανικά του, διακρίθηκε ιδιαίτερα για την εντιμότητα, τη σεμνότητα και την ευθύτητα του χαρακτήρα του. Απλός στους τρόπους, γελαστός και πάντα καταδεκτικός και καλοσυνάτος, έχαιρε καθολικής αναγνώρισης και σεβασμού.

Γεμάτος ανθρωπιά και καλοσύνη βοήθησε αποφασιστικά και ποικιλοτρόπως το χωριό μας.

Η τελευταία του επιθυμία, ο κρυφός του πόθος ήταν να κλείσει τα μάτια του στο αρχοντικό του, στο αγαπημένο του χωριό. Δυστυχώς όμως η επιθυμία αυτή, όπως μου την είχε εκφράσει τις τελευταίες του μέρες, δεν ευτύχησε να πραγματοποιηθεί, γιατί η ξαφνική επιδείνωση της υγείας του δεν επέτρεψε τη μετακίνησή του. Του μεγάλου αυτού ευπατρίδος Πανωσουδενιώτη ας είναι αιωνία η μνήμη.

Γιργγος Δούβλης

Ευχαριστήριο

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καπεσόβου ευχαριστεί θερμά τον περιφερειάρχη μας κ. Αλέξανδρο Καχυριάνη για την πίστωση που διέθεσε για την προστασία από την υγρασία του Ι. Ν. Αγίου Νικολάου, που είναι διατηρητέο μνημείο και μας θυμίζει τους Καπεσοβίτες αγιογράφους. Ήδη το έργο ολοκληρώθηκε και είμαστε ικανοποιημένοι από την εκτέλεσή του. Ευχαριστούμε τον Περιφερειάρχη, τους τεχνικούς της Περιφέρειας και τους επιστήμονες της Εφορείας Αρχαιοτήτων που επέβλεψαν την εκτέλεση του έργου με πολλαπλές επιτόπιες επισκέψεις. Ο Περιφερειάρχης μας διακρίνεται για την ευαισθησία του στην συντήρηση και προστασία των θρησκευτικών μνημείων γι' αυτό περιμένουμε πίστωση για την συντήρηση της τοιχογραφίας του ναού. Στέλνουμε τα συγχαρητήριά μας για την εκλογή του κι ευχόμαστε δημιουργική θητεία.

Καπέσοβο 9/6/19

Ο Πρόεδρος
Ιερέυς Κ. Δήμου

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Γεννήθηκε στο Πάπιγκο Ιωαννίνων το 1914. Αποφοίτησε από το Πεντατάξιο Διδασκαλείο Ιωαννίνων το 1934. Υπηρέτησε τη στρατιωτική θητεία ως έφεδρος Ανθ'γός Πεζικού 1935-1936.

Διορίστηκε δάσκαλος στον Ψηλόβραχο Αιτωλοακαρνανίας το 1937. Τον Μάιο του 1939 με την κατάληψη της Αλβανίας από τους Ιταλούς, επιστρατεύτηκε και υπηρέτησε για πέντε μήνες στην Προκάλυψη του VIII Συννοριακού Τομέα-Υποτομέα Κόνιτσας.

Τον Αύγουστο του 1940 επιστρατεύτηκε και πάλι και υπηρέτησε στο ανεξάρτητο Τάγμα Προκαλύψεως Κόνιτσας και στη συνέχεια έλαβε μέρος στις επιχειρήσεις του Τάγματος με την κήρυξη του Ελληνο-Ιταλικού Πολέμου 1940-41 ως διμοιρίτης του Τάγματος μέχρι τέλους. Από το 1942 εντάχθηκε στην Εθνική Αντίσταση Αιτωλοακαρνανίας μέχρι το 1944 που τελείωσε η κατοχή.

Το 1947 επιστρατεύτηκε και πάλι και υπηρέτησε στο 625 Τάγμα της VIII μεραρχίας και την ίδια χρονιά προήχθη στο βαθμό του υπολοχαγού.

Το 1949 τραυματίζεται και το 1950 κρίνεται ανίκανος και μετατάσσεται σε Πολεμική Διαθεσιμότητα. Μέχρι σήμερα έφερνε το βαθμό του Αντ'ρχη Πολεμικής Διαθεσιμότητας.

Παντρεύτηκε την Ελένη, κόρη του παπα Πέτρου Καρασμάνη από τον Ψηλόβραχο Αιτ/νίας και φέρατε στη ζωή δύο παιδιά, τον Χριστόδουλο και την Πηνελόπη.

Υπήρξε υποδειγματικός σύζυγος, στοργικός πατέρας, σεβαστός παππούς, αξιαγάπητος γαμπρός. Επιμελής και εργατικός, ευγενής και συνεργάσιμος. Είχε μόνο φίλους.

Τα λίγα χρόνια και όχι συνεχόμενα της διδασκαλικής σου πορείας τα πέρασες μακριά απ' το σχολείο. Απ' όπου όμως κι αν πέρασες άφησες τη σφραγίδα σου. Προϊστάμενοι και συνάδερφοί σου αναγνώρισαν την προσφορά σου.

Τις δύσκολες μέρες του Ελληνοϊταλικού πολέμου από τη θέση του πολεμιστή-αμυνόμενου κι από τη σκοπιά της προστασίας της οικογένειας και της πατρίδας γης, τις κατέγραψες στο βιβλίο σου «Πορεία γενναίων», που εκδόθηκε στην Αθήνα το 2002. Με το βαθμό του ανθυπολοχαγού υπηρέτησες το Ανεξάρτητο Τάγμα προκαλύψεως Κόνιτσης κι έδωσες μάχες στα Ηπειρωτικά βουνά με τους φαντασμένους και κοκορόμυαλους Ιταλούς φασίστες.

Την ίδια αναγνώριση για τη μεγάλη σου προσφορά στο έπος του 40 είχες από ομοίοβαθμους αξιωματικούς, από ανώτερους, αλλά και από φαντάρους που υπηρετούσαν στο λόχο σου.

Αγαπητέ Βασίλη φεύγεις κοινωνικά καταξιωμένος κι αυτή η καταξίωση είναι μια παρακαταθήκη για συγγενείς και φίλους που θα αισθανόταν περήφανοι, κάθε φορά που θα διαπιστώνουν το σεβασμό με τον οποίο η κοινωνία στο όνομά σου και στο πέρασμά απ' τη ζωή.

Είναι η αγαθή μνήμη που θα θέλαμε όλοι ν' αφήσουμε αποχαιρετώντας τον μάταιο τούτο κόσμο.

Πορεύου Βασίλη το δρόμο της αλήθειας που σε κάλεσε ο κύριος.

Το χώμα της Αττικής γης που σε σκέπασε ας είναι αλαφρό κι ελαφρότερο από το χώμα του Παπίγκου.

Αιώνια η μνήμη σου Βασίλη!!!

Γεώργιος Ζαχάρης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Θάνατοι

– Η **Αγαθή** της Ιππολύτης και του Αλεξίου **Τράκη** που είχε γεννηθεί στις 16-1-1938 στα Άνω Πεδινά απεβίωσε στην Αθήνα όπου και αναπαύτηκε για πάντα στις 3-4-2019. Θερμά συλλυπητήρια!

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γεννήσεις

– Η **Ευφροσύνη** του Γιάννη **Ζέρβα** και της Κατερίνας **Μακρή** και ο **Γιάννης Ματσόπουλος** από τον Μανασσή χάρισαν στην Ελπίδα τους ένα υγιέστατο αδελφάκι στις 31-5-2019. Γερό, τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Βαπτίσεις

– Η **Χρυσούλα Περγάνη** και ο **Δημήτρης Γκαντώλιας** βάπτισαν το κοριτσάκι τους στην Αθήνα και της έδωσαν δύο ονόματα **Μιχαέλα-Μαρία**. Γερή, τυχερή να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Θάνατοι

– Έφυγε απ' τη ζωή ο 80χρονος **Γιώργος Γκιολέκας** της Εριφύλλης και του Αντωνίου Γκιολέκα και αναπαύτηκε για πάντα στα Άνω Ραβένια στις 15 Μάη 2019. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς όλους.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Γεννήσεις

– Η **Ιωάννα Ψήνα** και ο **Ιωάννης Τσαπάρης** απόκτησαν το δεύτερο κοριτσάκι τους στα Γιάννενα στις 22-3-2019. Γερό και τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

– Η **Αναστασία Χατζοπούλου** και ο **Δημήτριος Ρούντος** απόκτησαν κοριτσάκι στις 8-4-2019 στην Αθήνα. Γερό και τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

– Η **Τραχανά Βασιλική** και ο **Ανδρέας Γιαννακόπουλος** απόκτησαν αγοράκι στις 30-5-2019. Γερό και τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Θάνατοι

– Η **Ευρύκλεια** σύζυγος Κλεομένη **Λαδιά** το γένος Παναγιώτ και Γαβριήλ Γκόγκου που είχε γεννηθεί στο Πετσάλι Ζίτσας το 1935 απεβίωσε στα Γιάννενα και στις 2-5-2019 αναπαύτηκε στους Ασπράγγελους. Θερμά συλλυπητήρια.

ΒΙΤΣΑ

Γεννήσεις

– Η **Ελένη Φερενίκη Τούση** και ο **Ευστάθιος Βασδέκης** απόκτησαν χαριτωμένο κοριτσάκι στα Γιάννενα στις 5-5-2019. Να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Θάνατοι

– Η **Ευθαλία Τσαπούνη** το γένος Ελένης και Γεωργίου Χήτα που είχε γεννηθεί στις 15-3-1927 στα Σερβιανά Δωδώνης, απεβίωσε στα Γιάννενα και την επομένη έγινε πάνδημη η κηδεία της στις 8-5-2019. Να ζήσουν οι απόγονοί της και τα χρόνια της να πάρουν. Θερμά συλλυπητήρια.

ΒΟΒΟΥΣΑ

Θάνατοι

– Ο **Κων/νος Γεωργίου** της Αθηνάς και του Ιωάννη που είχε γεννηθεί στις 15-4-1925 προδόθηκε απ' την καρδιά του και απ' τις 17-2-2019 αναπαύεται για πάντα στα Γιάννενα. Θερμά συλλυπητήρια.

– Η **Σουλτάνα Βραζιτούλη** το γένος Ελένης και Ιωάννη Καραγιάννη που είχε γεννηθεί στις 22-5-1934 στην Αβδέλλα Γρεβενών, απεβίωσε στα Γιάννενα και την επομένη 9-4-2019 πάνδημη η κηδεία της στην αγαπημένη της Βοβούσα. Θερμά συλλυπητήρια.

Γεννήσεις

– Η **Ευθαλία Νόλα** και ο **Αθανάσιος Ράπτης** απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι στις 24-4-2019. Να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Γεννήσεις

– Η **Στεργιανή Κουνάβου** και ο **Θεόδωρος Τζαμάλης** απόκτησαν χαριτωμένο κοριτσάκι στις 14-3-2019 και της έδωσαν το όνομα **Ιωάννα**. Γερό τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Θάνατοι

– Η **Ελένη** χήρα Μηνά **Κωνσταντινίδη** το γένος Βασιλικής και Χρήστου Σαχίνη που είχε γεννηθεί στις 9-3-1926 στο Γρεβενίτι Ζαγορίου. Αναπαύτηκε για πάντα στους Άγιους Αναργύρους Αττικής στις 25-4-2019!

Να ζήσουν οι απόγονοί της και τα χρόνια της να πάρουν. Θερμά συλλυπητήρια.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΔΕΜΑΤΙ

Θάνατοι

– Η **Αγγέλη Γεωργίτσα** της Ελένης και του Δημητρίου που είχε γεννηθεί στις 2-3-1924 στο Δεμάτι Ζαγορίου απεβίωσε στα Γιάννενα και από τις 8-5-2019 αναπαύεται στο Κοιμητήριο Περιβλέπτου. Θερμά συλλυπητήρια.

ΔΙΚΟΡΦΟ

Γεννήσεις

– Η **Έλενα Τσιόδολου** και ο **Βασίλης Μπαλάς** απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στις 25-4-19 στα Γιάννενα. Γερό και τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει ο πρώτος εγγονός της συναδέλφου Σαββούλας Σακελλαρίου και του Τάκη και πρώτος διεσγγονός της Νίνας και του Μάνθου Σακελλαρίου.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

Θάνατοι

– Ο **Νικόλαος** της Χαίδως και του Χρήστου **Κονοσπύρη** είχε γεννηθεί το 1940 στο Ηλιοχώρι Ζαγορίου προδόθηκε από την καρδιά του στα Γιάννενα και την επομένη 28-2-2019 πάνδημη η κηδεία του στη γενέτειρά του. Θερμά συλλυπητήρια.

ΙΤΕΑ

Θάνατοι

– Η **Ντέλλη Σουλτάνα** το γένος Ελένης και Γεωργίου Μαλάμη είχε γεννηθεί στις 25-12-1925 απεβίωσε στις Καρυές Ζαγορίου. Αναπαύτηκε στις 10-6-2019 στην Ιτέα Ζαγορίου. Να ζήσουν οι απόγονοί της και τα χρόνια της να πάρουν.

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

Θάνατοι

– Ο **Ευάγγελος Δόδας** της Σταυρινής και του Βασιλείου είχε γεννηθεί στις 14-1-1946. Έφυγε απ' τη ζωή στα Γιάννενα και την επομένη 18-2-2019 πάνδημη η κηδεία του στο αγαπημένο του χωριό. Θερμά συλλυπητήρια.

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Ευχαριστήριο

Αξιότιμοι Κύριοι,

Με βαθιά συγκίνηση από το εύστοχο τιμητικό δημοσίευσμάς και την συμμετοχή σας στο βαρύ πένθος μας, σας ευχαριστούμε και ευχόμεστε λαμπρή και σταθερή συνέχεια της εξαιρετικής τοπικής μας εφημερίδας.

Στέλλα και Κατερίνα Λαμπρίδη

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Θάνατοι

– Ο **Σπυρίδων Κοντονάσιος** της Θάλειας και του Θεόφιλου είχε γεννηθεί στις 13-11-1952 στο Μεσοβούνι. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 15-5-2019 και την επομένη πάνδημη η κηδεία του στο αγαπημένο του χωριό. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Θάνατοι

– Η **Πολυξένη** σύζυγος Κων/νου **Λαδιά** το γένος Ελένης και Νικολάου Καντρή που είχε γεννηθεί το 1933 στο Φλαμπουράρι απεβίωσε στα Ιωάννινα και την επομένη 11-5-2019 πάνδημη έγινε η κηδεία της στον τόπο κατοικίας της Μονοδένδρι Ζαγορίου. Θερμά συλλυπητήρια.

– Η **Περσεφόνη** χήρα Λάμπρου Μπαλάτσου, το γένος Βασιλικής και Ευστάθιου Μάστορα που είχε γεννηθεί στις 15-3-1932 απεβίωσε στις 4-6-2019 στο Γαρδίκι Θεσπρωτίας και αναπαύτηκε την επομένη στην Πέρδικα. Θερμά συλλυπητήρια.

ΝΕΓΑΔΕΣ

Βαπτίσεις

– Ο **Λάμπρος Μπαδήμας** και η **Χαρίκλεια Υφαντή** βάπτισαν το γιο τους αρχές Μαΐου 2019 στα Σερβιανά και του έδωσαν το όνομα του παππού **Γεώργιος**. Να ζήσει ο νεοφώτιστος με υγεία, χαρά, ευτυχία.

ΠΕΤΡΑ

Θάνατοι

– Η **Μαρία Κόκκαλη** το γένος Βασιλικής και Ευάγγελου Γκούμα που είχε γεννηθεί στις 12-1-1930 στο Μικρό Περιστέρι Μετσόβου την πρόδωσε η καρδιά της στα Γιάννενα και την επομένη πάνδημη έγινε η κηδεία της στις 16-4-2019 στην Πέτρα Ζαγορίου. Θερμά συλλυπητήρια.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Βαπτίσεις

– Η οικονομολόγος του Δήμου μας **Ελένη Δερέκα** και ο **Κων/νος Μπέλλος** βάπτισαν το τρίτο αγοράκι τους τον Ιούνιο του 2019 και του χάρισαν το όνομα **Αρτέμιος**. Γερός και τυχερός να ζήσει κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Θάνατοι

– Η **Λαμπρινή** χήρα Δημοσθένη **Τσουμάνη** το γένος Σοφίας και Κων/νου Βαγγελή που είχε γεν-

νηθεί το 1933 στο Βραδέτο απεβίωσε στα Γιάννενα και στις 15-5-2019 αναπαύτηκε για πάντα στο Σκαμνέλι. Θερμά συλλυπητήρια

ΤΡΙΣΤΕΝΟ

Θάνατοι

– Η **Βασιλική Λεοντάρη** το γένος Ευαγγελής και Μάνθου Ντέτσικα που είχε γεννηθεί το 1922 στο Τρίστενο, απεβίωσε στην Αθήνα αλλά αναπαύτηκε για πάντα στις 16-4-2019 στον τόπο που γεννήθηκε. Να ζήσουν οι απόγονοί της και τα χρόνια της να πάρουν. Θερμά συλλυπητήρια.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Θάνατοι

– Η **Ελένη χήρα Σπυρίδωνα Μπράχου** το γένος Μαριγώς και Νικολάου Γκούρη είχε γεννηθεί στις 22-4-1923 στο Τσεπέλοβο απεβίωσε στα Γιάννενα στις 17-5-2019 και την επομένη πάνδημη η κηδεία της στο Τσεπέλοβο. Θερμά συλλυπητήρια.

Επιμέλεια:

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΕΛΑΘΗ

Θάνατοι

– Την Τετάρτη 19 Ιουνίου 2019 πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό της η **Αικατερίνη** σύζ. Ιωάννη **Τσονίδη** ετών 80. Στο σύζυγό της Γιάννη, τα παιδιά της, τα εγγόνια της και σ' όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Βαπτίσεις

– Ο **Γιώργος Ντιναλέξης** και η **Νατάσα Σπύρου** στις 4-5-19, στον Ιερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών Άνω Βίτσας, βάπτισαν το γιο τους. Ο νόνος Άκρης Παντζής του έδωσε το όνομα **Παναγιώτης**, δηλαδή τού παππού

Έκφραση συγχαρητηρίων

– Συγχαίρουμε εγκάρδια, έστω και καθυστερημένα, την ανεψιά μας Ελίνα Γκότση εγγονή της εξαδέλφης μας Τσεπελοβίτισσας Αλίκης Αναστασίου Βλαχοπούλου για την επιτυχία της με υψηλό αριθμό μονάδων, στο Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών του Παν/μίου Ιωαννίνων στις Πανελλαδικές εξετάσεις του 2018.

Η μητέρα της Αλίκης Αναστασίου Βλαχοπούλου ήταν η Ελαφοτοπίτσα Κλειώ Κυρκοπούλου, εξαδέλφη της μητέρας μας Βασιλικής Κοκκόρου Οικονομίδου. Η μητέρα της Ελίνας, Χριστίνα Αναστασίου Γκότση, είναι καθηγήτρια Γυμνασιάρχης στο Γυμνάσιο Ανθούσας Παλλήνης. Η καθυστέρηση οφείλεται σε λόγους ανεξαρτησίας της θελήσεώς μας.

Ελένη Οικονομίδου - Δούβλη – Μιχάλης Οικονομίδης

εκ πατρός. Ευχόμαστε να τους ζήσει και να προκόψει.

Οικογένεια

Αποστόλου Ντιναλέξη

ΙΤΕΑ

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στα Σίτσαινα Ιτέας Ζαγορίου η γεωπόνος **Χρυσούλα (Σούλα) Τζιάλλα-Τσατούρα** 73 ετών. Στο σύζυγό της Γιώργο Τσατούρα (γεωπόνος), στα παιδιά της, τα εγγόνια, τα αδέρφια της και σε όλους τους συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» - Β.Τ.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στις 5-5-19 στο αγαπημένο του χωριό το Κουκούλι ο **Μιχάλης Παπαθασίλειου**, συνταξιούχος αστυνομικός με βαθμό υποστράτηγου. Στη χήρα του Φωτεινή, στις κόρες του Κλεονίκη και Θάλεια και στις εγγονές του θερμά συλλυπητήρια.

Οικογένεια

Αποστόλου Ντιναλέξη

ΠΑΠΙΓΚΟ

Θάνατοι

– Στις 26 Μαΐου ημέρα των εκλογών έφυγε η Παπιγκιώτισσα αρχόντισσα **Ναυσικά Οδυσσέα Σκούρη** πλήρης ημερών. Πέθανε στο χωριό της και στο σπίτι της που δεν εγκατέλειψε ποτέ.

Στα παιδιά της Ελένη και Κώστα και σ' όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Θάνατοι

– Πέθανε προ ημερών και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο **Γιώργος Τσεκούρας**, ο μεγαλύτερος αδερφός του δικού μας αείμνηστου Γιάννη πλήρης ημερών.

Στα παιδιά του και σ' όλους τους συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Τζαρδή-Παραβάντη Νάντια

ΕΥΡΩ 90

Ρούντος Γεώργιος

ΕΥΡΩ 60

Κομπάρου Κλεονίκη

Κοντούρη Νικαίτη

Πίπας Αναστάσιος

Ζούκης Ιωάννης

Τζούφης Στέφανος του Γ.

ΕΥΡΩ 50

Γεννάδιος Δημήτριος

Συκιώτης Ευθύμιος

Ζωρδούμη-Παπαγγέλη Αλε-
ξάνδρα

Δεληγιάννης Φώτης

ΕΥΡΩ 45

Καρπούζη Χριστίνα

ΕΥΡΩ 30

Οικονόμου-Νικάκη Μαρία

Δάλλας Κων/νος

Ανδρώνης Ιπποκράτης

Παγιατή Βιλελμίνη

Μπασλή Ελευθερία

Χαρισιάδου Όλγα

Περιστερης Ιωάννης

Καραβίδας Αθανάσιος

Γέπη Αθηνά

Παπαζήκος Παύλος

Στεφανίδου Όλγα

Κομπάρου Γεωργία

Κοντοκάλη-Δήμου Μαρία

Τσεργιογιάννης Θεόδωρος

Καραμπά Ιοκάστη

Κομπάρου Σπυριδούλα

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Στη μνήμη της **Θάλειας Βέλλου** και του **Απόστολου Βέλλου** η **Ανθούλα Κόκορου** προσέφερε χρηματικό ποσό στην Κεντρική Εκκλησία Κοίμησης Θεοτόκου Αρίστης.

– Ο **Σύλλογος Νεών Αρίστης** προσέφερε λουλούδια για τον στολισμό του επιταφίου καθώς και λουκούμια για την λειτουργία της Ζωοδόχου Πηγής στην Ι. Μονή Σπηλιώτισσας.

– Στη μνήμη της **Σταυρούλας Πέτσα** έδωσαν χρηματικά ποσά αντί στεφάνου στον Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης οι οικογένειες: Κώστα και Τούλας Γου-
σούνη και Αριάδνης Μανδαλά.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά.

ΠΑΠΙΓΚΟ

– Στη μνήμη της αγαπημένης μας **Ναυσικάς Οδυσ. Σκούρη** αντί στεφάνου έδωσαν χρηματικά ποσά στην εκκλησία Άγιοι Ταξιάρχες Μικρού Παπίγκου και σ' άλλες εκκλησίες οι παρακάτω συγγενείς και φίλοι:

– Στους Άγιους Ταξιάρχες: Τα παιδιά της Κώστας-Ελένη και τα εγγόνια της, η Χαρίκλεια Αποστόλου, οι οικογ. Γιώργου και Γιάννας Φαρεκλή, Όμηρου Βασδέκη (βαφτιστήρι), Θωμά και Βάσως Μπαλτά, Κώστα και Ελένης Αποστόλου, Πέτρου και Δήμητρας Μπασαρά, Κώστα και Γλυκερίας Δανιά, Τάσου και Γκόλφως Τσου-
μάνη, Ελένη Αθ. χριστοδούλου.

– Στον Αγίαννη Δικόρφου η Μαρία Πούρλη, Άρης και Αίγλη τα βαφτιστήρια της.

– Στον Άγιο Νικόλαο Πετσάλης η οικ. Μιχάλη και Χριστίνας Πετούση.

– Στον Άγιο Αθανάσιο Μονο-
δενδρίου η οικ. Χρήστου Ιαωνί-
δη.

Η Εκκλ. επιτροπή ευχαριστεί.

ΒΙΤΣΑ

– Εις μνήμην **Γεωργίας Λαδιά** προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Βίτσας οι οικογ. Λουκίας Λαδιά, Θεοχάρη Λαδιά, Χρυσάν-
θης Λαδιά, Μιχαήλ Λαδιά, Ευά-
γγελου Λαδιά, Νίκου Λαδιά.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί

– Στον Ιερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών Άνω Βίτσας προσέφε-
ραν χρηματικά ποσά για τις ανά-
γκες του Ναού οι:

– Στη μνήμη **Αλκιβιάδη Σάρ-**

ρου, η σύζυγός του και τα παιδιά του.

– Στη μνήμη του Μιχαήλ Βα-
σδέκη οι οικογένειες Μιράντας
Χαντζαροπούλου και Παύλου
Βασδέκη.

– Στη μνήμη **Ευθαλίας Τσα-
πούνη**: Η κυνηγετική παρέα του
γιου σου, οι οικογ. Αλέκου Πα-
παχρήστου, Ιωάννη Παπαχρή-
στου, Μαρίας και Στέφανου
Βαταβάλη, Ιωάννη Λουτσάρη.

– Στη μνήμη **Γεωργίας Λαδιά**
οι οικογένειες Αλέκου Παπαχρή-
στου και Ιωάννη Παπαχρήστου.

– Στη μνήμη **Ευθαλίας Τσα-
πούνη** προσέφεραν χρηματικό
ποσόν στον Ιερό Ναό Κοιμ. Θεο-
τόκου διά τις ανάγκες του Ιερού
Ναού τα παιδιά της Ιωάννης και
Ανθούλα Τσαπούνη, ο Φρίξος
Τσολάκης, οι οικογένειες Γαβριήλ
Παπαναστασίου, Χριστόδουλου
Παπαδημητρίου, Ιωάννου Βασδέ-
κη και Μαρίας Γιαννακού, Δημη-
τρίου Χαντζαρόπουλου, Σπυρίδω-
νος Σπύρου, Μπάκα Θεοχάρη,
Χήτα Δημητρίου, Ευσταθίου Βασ-
δέκη, Ευάγγελου Γιακουμή, Ηλία
Βασδέκη και Ελευθερίας Βασδέ-
κη, η Φωτεινή και Ευγενία Βασδέ-
κη, η οικογένεια Δημητρίου Σάρ-
ρου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή
Κάτω Βίτσας ευχαριστεί

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

– Ο Μορφωτικός και Εκπολι-
τικός σύλλογος Καβαλλαρικών
Ζαγορίου «Η Αγία Τριάς» ευχαρι-
στεί ολόθερμα την κ. **Μαργαρίτα
Παπαθασιλείου-Ταχταλίδη** για
την προσφορά ποσού για την
αγορά και εγκατάσταση μικρο-
φωνικής για την κάλυψη των
εκδηλώσεων και όπου παραστεί
ανάγκη. Η κυρία Μαργαρίτα συν-
δράμει κατ' επανάληψη το σύλλο-
γο και κατ' επέκταση το χωριό
μας-της, γεγονός που αποδεικνύ-
ει το μέγεθος της αγάπης της
προς τη γενέτειρά της. Της ευχό-
μαστε υγεία και ευλογία παρά
Θεού.

Εκ του συλλόγου

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Αντί στεφάνου στη μνήμη
Γιώργου Τσεκούρα προσέφεραν
χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό
Αγίου Δημητρίου οι οικογένειες:
Νικολάου Σιατούφη, Γεωργίου
Σιατούφη, Ιωάννη Σιατούφη, Βαγ-
γελίτσας Τσεκούρα, Δημητρίου
Τζήρκα, Ελισάβετ Τσεκούρα, Ελέ-
νης Τάσιου, Μαίρης Τζαφλίδη.

Η Εκκλ. επιτροπή ευχαριστεί.

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978
★

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ**ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ**ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Α' Αντιπρόεδρος

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ταμίας

ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Έφορος Εκδηλώσεων

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ- ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Πρόεδρος

ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ

Μέλος

ΚΑΜΠΛΕΤΣΑΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπολείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44

**ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ**

– Η **Τσακαλογιάννη Γαλά-
τεια** προσέφερε στο περιοδι-
κό μας το ποσό των 50 ευρώ
στη μνήμη του αείμνηστου
Βασίλη Λαμπρίδη.

«Το Ζαγόρι μας»